

หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านคลองตะเคียน

(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๖๗)

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาพหุวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กลุ่มสาระการศึกษาพหุวัย

โรงเรียนบ้านคลองตะเคียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ จัดทำขึ้นเพื่อให้โรงเรียนบ้านคลองตะเคียน ซึ่งจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กและสภาพบริบทของท้องถิ่น เพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย สำนึกความเป็นไทย และมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

โรงเรียนบ้านคลองตะเคียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๑ ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน รวมทั้งคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านคลองตะเคียน ที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้จัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
ความนำ	๑
ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย	๑
วิสัยทัศน์	๒
หลักการ	๒
เป้าหมาย	๓
จุดมุ่งหมาย	๓
มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์	๔
การจัดเวลาเรียน	๑๕
สาระการเรียนรู้รายปี	๑๖
วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี เด็กปฐมวัย ๓ – ๔ ปี	๒๑
วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี เด็กปฐมวัย ๔ – ๕ ปี	๒๘
วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปี เด็กปฐมวัย ๕ – ๖ ปี	๓๖
การประเมินพัฒนาการ	๕๔
การบริหารจัดการหลักสูตร	๗๒
การจัดการศึกษาปฐมวัย(เด็กอายุ๓-๕ปี)สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ	๗๕
การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัย กับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑	๗๕
การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน	๗๗

ความนำ

สภาพการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ รวมทั้งกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๒-๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔) นำไปสู่การกำหนดทักษะสำคัญสำหรับเด็กในศตวรรษที่ ๒๑ ที่มีความสำคัญในการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความสอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้มีการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างจริงจังและต่อเนื่องโดยได้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เป็นหลักสูตรสถานศึกษา สถาบันพัฒนาเด็กปฐมวัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานตามจุดหมายหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ที่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ให้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ครบครัน ชุมชน สังคม และประเทศชาติในอนาคต

สืบเนื่องมาจากจังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดนำร่องในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำของประเทศ และเป็นเขตพื้นที่พิเศษ (EEC) จึงได้บูรณาการหลักสูตรสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัด มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมของนักเรียนตั้งแต่ปฐมวัย จนถึงระดับอาชีวศึกษา จึงได้นำหลักสูตรมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรายทักษะเพื่อให้สอดคล้องและยกระดับการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ให้มีทักษะความสามารถ คุณลักษณะนิสัย คุณธรรมจริยธรรมจิตสำนึกรับผิดชอบต่อปฏิบัติ โดยเน้นคุณลักษณะพื้นฐานที่ดีทางสังคมสืบประการให้เด็กปฐมวัย ดังนี้ ความซื่อสัตย์ ระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้ ขยันและอดทน ประหยัด ความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ทำงานเป็นทีม และจิตสาธารณะ รวมทั้งเน้นเพิ่มทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารให้เด็กปฐมวัยอีกด้วย

ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนบ้านคลองตะเคียน

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง ๖ ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

วิสัยทัศน์

โรงเรียนบ้านคลองตะเคียน สร้างโอกาสทางการศึกษา โดยมุ่งให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนา ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นองค์รวม อย่างสมดุล ได้รับประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุข มีทักษะชีวิตที่จำเป็นและดำรงชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณลักษณะพื้นฐานที่ดีทางสังคม และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัวและชุมชนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก รวมทั้งพัฒนาครูและบุคลากรให้เป็นมืออาชีพ ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา พัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยี

พันธกิจ

๑. สร้างโอกาสในการเรียนรู้ให้กับประชากรวัยเรียนอย่างทั่วถึง พร้อมทั้งพัฒนาผู้เรียนให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
๒. พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม มีความรู้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา
๓. จัดและส่งเสริมกิจกรรมให้นักเรียนได้พัฒนา/มีทักษะตามความถนัดสนองตอบต่อความต้องการ
๔. **ปลูกฝังแนวคิดการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**
๕. ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความสามารถในการวิจัย การเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและปฏิบัติหน้าที่อย่างครุมืออาชีพ
๖. ส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา
๗. จัดตั้งงบประมาณสนับสนุนการจัดการด้านเทคโนโลยีเพื่อจัดการศึกษา
๘. พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม

หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพโดยมีหลักการดังนี้

๑. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
๒. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย

๓. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นอย่างมีความหมายและมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนที่เพียงพอ

๔. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข

๕. สร้างความรู้ ความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็กระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

๖. ส่งเสริมการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆในโรงเรียน เพื่อเป็นพื้นฐานให้เด็กรู้จักงานอาชีพเบื้องต้น และเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นองค์รวมอย่างสมดุล

๗. ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสมตามวัย

เป้าหมาย

๑. ประชากรในวัยเรียนในเขตรับผิดชอบได้รับโอกาสในการเรียนรู้อย่างทั่วถึง
๒. นักเรียนมีความรู้และทักษะตามหลักสูตรของสถานศึกษา รักการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาความรู้และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ
๓. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบสูง รู้จักเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
๔. นักเรียน ครู และบุคลากรสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างเหมาะสม
๕. ครูมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้มาตรฐานวิชาชีพที่กำหนด
๖. ชุมชนมีความพึงพอใจ และให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
๗. โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเพียงพอเพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้
๘. สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคม

จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มตามศักยภาพ และเมื่อมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อเด็กจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

๑. มีร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
๒. มีสุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมและจิตใจที่ดีงาม
๓. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
๔. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

๕. มีคุณลักษณะพื้นฐานทางสังคมที่ดี

- 5.1 ความซื่อสัตย์
- 5.2 ระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา
- 5.3 ความรับผิดชอบ
- 5.4 ใฝ่เรียนรู้
- 5.5 ขยันและอดทน
- 5.6 ประหยัด
- 5.7 ความปลอดภัย
- 5.8 ความคิดสร้างสรรค์
- 5.9 ทำงานเป็นทีม
- 5.10 จิตสาธารณะ

๖. มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้เหมาะสมตามวัย

มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ มาตรฐาน ประกอบด้วย

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐานคือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้เป็นเป้าหมายในการพัฒนาเด็กที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์

สภาพที่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมหรือความสามารถตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิด บนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดสาระเรียนรู้ใน การจัดประสบการณ์ กิจกรรมและประเมินพัฒนาการเด็ก โดยมีรายละเอียดของมาตรฐาน มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ดังนี้

๑.พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยเด็กมีสุขนิสัยที่ดี

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑.๑ มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย	๑.๑.๑ น้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย
๑.๒ มีสุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี	๑.๒.๑ ยอมรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำที่สะอาดเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์และดื่มน้ำสะอาดด้วยตนเอง	๑.๒.๑ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ได้หลายชนิดและดื่มน้ำสะอาดได้ด้วยตนเอง
	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง	๑.๒.๒ ล้างมือก่อนรับประทานอาหารและหลังจากใช้ห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง
	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา	๑.๒.๓ นอนพักผ่อนเป็นเวลา
	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา	๑.๒.๔ ออกกำลังกายเป็นเวลา
๑.๓ รักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมอย่างปลอดภัยด้วยตนเอง	๑.๓.๑ เล่นและทำกิจกรรมและปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์กัน

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๒.๑ เคลื่อนไหวร่างกายอย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์และทรงตัวได้	๒.๑.๑ เดินตามแนวที่กำหนดได้	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าไปข้างหน้าเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน	๒.๑.๑ เดินต่อเท้าถอยหลังเป็นเส้นตรงได้โดยไม่ต้องกางแขน
	๒.๑.๒ กระโดดสองขา ขึ้นลงอยู่กับที่ได้	๒.๑.๒ กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้โดยไม่เสียการทรงตัว	๒.๑.๒ กระโดดขาเดียว ไปข้างหน้าได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่เสียการทรงตัว
	๒.๑.๓ วิ่งแล้วหยุดได้	๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้	๒.๑.๓ วิ่งหลบหลีกสิ่งกีดขวางได้อย่างคล่องแคล่ว
	๒.๑.๔ รับลูกบอลโดยใช้มือและลำตัวช่วย	๒.๑.๔ รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้ง ๒ ข้าง	๒.๑.๔ รับลูกบอลที่กระดอนขึ้นจากพื้นได้
๒.๒ ใช้มือ-ตาประสานสัมพันธ์กัน	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษจากกันโดยใช้มือเดียว	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นตรงได้	๒.๒.๑ ใช้กรรไกรตัดกระดาษตามแนวเส้นโค้งได้
	๒.๒.๒ เขียนรูปวงกลมตามแบบได้	๒.๒.๒ เขียนรูปสี่เหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน	๒.๒.๒ เขียนรูปสามเหลี่ยมตามแบบได้อย่างมีมุมชัดเจน
	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๑ ซม. ได้	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๕ ซม. ได้	๒.๒.๓ ร้อยวัสดุที่มีรูขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๐.๒๕ ซม. ได้

๒.พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ
มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๓.๑ แสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสม	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้ตามสถานการณ์	๓.๑.๑ แสดงอารมณ์ความรู้สึกได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม
๓.๒ มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออก	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมบางสถานการณ์	๓.๒.๑ กล้าพูดกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมตามสถานการณ์
	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานตนเอง	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเอง	๓.๒.๒ แสดงความพอใจในผลงานและความสามารถของตนเองและผู้อื่น

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๔.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว	๔.๑.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ	๔.๑.๑ สนใจและมีความสุขและแสดงออกผ่านงานศิลปะ
	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี	๔.๑.๒ สนใจ มีความสุขและแสดงออกผ่านเสียงเพลง ดนตรี
	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและ ดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและ ดนตรี	๔.๑.๓ สนใจ มีความสุขและแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวประกอบเพลงจังหวะและ ดนตรี

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีจิตใจที่ดีงาม

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๕.๑ ซื่อสัตย์ สุจริต	๕.๑.๑ บอกหรือชี้ได้ว่าสิ่งใดเป็นของตนเองและสิ่งใดเป็นของผู้อื่น	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๑.๑ ขออนุญาตหรือรอคอยเมื่อต้องการสิ่งของของผู้อื่นด้วยตนเอง
๕.๒ มีความเมตตา กรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง	๕.๒.๑ แสดงความรักเพื่อนและมีเมตตาสัตว์เลี้ยง
	๕.๒.๒ แบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๒.๒ ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๒.๒ ช่วยเหลือและแบ่งปันผู้อื่นได้ด้วยตนเอง
๕.๓ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่น	๕.๓.๑ แสดงสีหน้าหรือท่าทางรับรู้ความรู้สึกผู้อื่นอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์
๕.๔ มีความรับผิดชอบ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ช่วยเหลือ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๕.๔.๑ ทำงานที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จด้วยตนเอง

๓.พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๖.๑ ช่วยเหลือตนเองใน การปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน	๖.๑.๑ แต่งตัวโดยมีผู้ ช่วยเหลือ	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเอง	๖.๑.๑ แต่งตัวด้วยตนเอง ได้อย่างคล่องแคล่ว
	๖.๑.๒ รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหาร ด้วยตนเอง	๖.๑.๒ รับประทานอาหาร ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง
	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วม โดยมีผู้ช่วยเหลือ	๖.๑.๓ ใช้ห้องน้ำห้องส้วม ด้วยตนเอง	๖.๑.๓ ใช้และทำความสะอาด ส้วมหลังใช้ห้องน้ำห้อง ส้วมด้วยตนเอง
๖.๒ มีวินัยในตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้ เข้าที่เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้ เข้าที่ด้วยตนเอง	๖.๒.๑ เก็บของเล่นของใช้ เข้าที่อย่างเรียบร้อยด้วย ตนเอง
	๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับ ก่อนหลังได้เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับ ก่อนหลังได้ด้วยตนเอง	๖.๒.๒ เข้าแถวตาลำดับ ก่อนหลังได้ด้วยตนเอง
๖.๓ ประหยัดและพอเพียง	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัดและพอเพียง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัดและพอเพียง เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๖.๓.๑ ใช้สิ่งของเครื่องใช้ อย่างประหยัดและพอเพียง ด้วยตนเอง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๗.๑ ดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๑.๑ มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่	๗.๑.๒ ทิ้งขยะได้ถูกที่
๗.๒ มีมารยาทตามวัฒนธรรมไทยและรักความเป็นไทย	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ เมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ด้วยตนเอง	๗.๒.๑ ปฏิบัติตนตามมารยาทไทยได้ ตามกาลเทศะ
	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง	๗.๒.๒ กล่าวคำขอบคุณและขอโทษด้วยตนเอง
	๗.๒.๓ หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ หยุดเมื่อได้ยินเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี	๗.๒.๓ ยืนตรงและร่วมร้องเพลงชาติไทยและเพลงสรรเสริญพระบารมี

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมใน
ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๘.๑ ยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเด็กที่แตกต่างไปจากตน	๘.๑.๑ เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่แตกต่างไปจากตน
๘.๒ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น	๘.๒.๑ เล่นร่วมกับเพื่อน	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	๘.๒.๑ เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนอย่างมีเป้าหมาย
	๘.๒.๒ ยิ้มหรือทักทายผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๒.๒ ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้ด้วยตนเอง	๘.๒.๒ ยิ้มหรือทักทายหรือพูดคุยกับผู้ใหญ่และบุคคลที่คุ้นเคยได้เหมาะสมกับสถานการณ์
๘.๓ ปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	๘.๓.๑ ปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๑ มีส่วนร่วมสร้างข้อตกลงและปฏิบัติตามข้อตกลงด้วยตนเอง
	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ด้วยตนเอง	๘.๓.๒ ปฏิบัติตนเป็นผู้นำและผู้ตามได้เหมาะสมกับสถานการณ์
	๘.๓.๓ ยอมรับการประนีประนอมแก้ไขปัญหามีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๘.๓.๓ ประนีประนอมแก้ไขปัญหโดยปราศจากการใช้ความรุนแรงด้วยตนเอง

๕. ด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ
มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๙.๑ สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและโต้ตอบเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบสอดคล้องกับเรื่องที่ฟัง	๙.๑.๑ ฟังผู้อื่นพูดจนจบและสนทนาโต้ตอบอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงกับเรื่องที่ฟัง
	๙.๑.๒ เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้นๆ	๙.๑.๒ เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง	๙.๑.๒ เล่าเป็นเรื่องราวต่อเนื่องได้
๙.๒ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	๙.๒.๑ อ่านภาพ และพูดข้อความด้วยภาษาของตน	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ พร้อมทั้งชี้หรือกวาดตามองข้อความตามบรรทัด	๙.๒.๑ อ่านภาพ สัญลักษณ์ คำ ด้วยการชี้หรือกวาดตามองจุดเริ่มต้นและจุดจบของข้อความ
	๙.๒.๒ เขียนขีด เขียน อย่างมีทิศทาง	๙.๒.๒ เขียนคล้ายตัวอักษร	๙.๒.๒ เขียนชื่อของตนเองตามแบบเขียนข้อความด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๐.๑ มีความสามารถในการคิดรวบยอด	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะและส่วนประกอบของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส	๑๐.๑.๑ บอกลักษณะส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง หรือความสัมพันธ์ของสิ่งของต่างๆจากการสังเกตโดยใช้ประสาทสัมผัส
	๑๐.๑.๒ จับคู่หรือเปรียบเทียบสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะหรือหน้าที่การงานเพียงลักษณะเดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบเพียงลักษณะเดียว	๑๐.๑.๒ จับคู่และเปรียบเทียบความแตกต่างหรือความเหมือนของสิ่งต่างๆโดยใช้ลักษณะที่สังเกตพบสองลักษณะขึ้นไป
	๑๐.๑.๓ คัดแยกสิ่งต่างๆตามลักษณะหรือหน้าที่การใช้งาน	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้อย่างน้อยหนึ่งลักษณะเป็นเกณฑ์	๑๐.๑.๓ จำแนกและจัดกลุ่มสิ่งต่างๆโดยใช้ตั้งแต่สองลักษณะขึ้นไปเป็นเกณฑ์
	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๓ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๔ ลำดับ	๑๐.๑.๔ เรียงลำดับสิ่งของหรือเหตุการณ์อย่างน้อย ๕ ลำดับ
๑๐.๒ มีความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล	๑๐.๒.๑ ระบุผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ ระบุสาเหตุหรือผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือ การกระทำเมื่อมีผู้ชี้แนะ	๑๐.๒.๑ อธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำด้วยตนเอง
	๑๐.๒.๒ คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้น	๑๐.๒.๑ คาดเดา หรือคาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น หรือมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูล	๑๐.๒.๑ คาดคะเนสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้น และมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล

๑๐.๓ มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆ	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและเริ่มเรียนรู้ผลที่เกิดขึ้น	๑๐.๓.๑ ตัดสินใจในเรื่องง่ายๆและยอมรับผลที่เกิดขึ้น
	๑๐.๓.๒ แก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ ระบุปัญหา และแก้ปัญหาโดยลองผิดลองถูก	๑๐.๓.๒ ระบุปัญหาสร้างทางเลือกและเลือกวิธีแก้ปัญหา

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๑.๑ ทำงานศิลปะตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมหรือมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น	๑๑.๑.๑ สร้างผลงานศิลปะเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองโดยมีการดัดแปลงและแปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น
๑๑.๒ แสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเอง	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายหรือแปลกใหม่	๑๑.๒.๑ เคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกของตนเองอย่างหลากหลายและแปลกใหม่

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสม
กับวัย

ตัวบ่งชี้	สภาพที่พึงประสงค์		
	อายุ ๓-๔ ปี	อายุ ๔-๕ ปี	อายุ ๕-๖ ปี
๑๒.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้	๑๒.๑.๑ สนใจฟังหรืออ่านหนังสือด้วยตนเอง	๑๒.๑.๑ สนใจซักถามเกี่ยวกับสัญลักษณ์หรือตัวหนังสือที่พบเห็น	๑๒.๑.๑ หยิบหนังสือมาอ่านและเขียนสื่อความคิดด้วยตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง
	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	๑๒.๑.๒ กระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ
๑๒.๒ มีความสามารถในการแสวงหาความรู้	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่มีผู้ชี้แนะ	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการของตนเอง	๑๒.๒.๑ ค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ตามวิธีการที่หลากหลายด้วยตนเอง
	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “ใคร” “อะไร” ในการค้นหาคำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “ที่ไหน” “ทำไม” ในการค้นหาคำตอบ	๑๒.๒.๒ ใช้ประโยคคำถามว่า “เมื่อไร” “อย่างไร” ในการค้นหาคำตอบ

การจัดเวลาเรียน

โรงเรียนบ้านคลองตะเคียนจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับชั้น คือ

๑. ระดับอนุบาลศึกษาปีที่ ๑ อายุ ๓ - ๔ ปี
๒. ระดับอนุบาลศึกษาปีที่ ๒ อายุ ๔- ๕ ปี
๓. ระดับอนุบาลศึกษาปีที่ ๓ อายุ ๕- ๖ ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ๑ - ๓ ปีการศึกษา โดยประมาณทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสถานศึกษา โดยมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน ต่อ ๑ ปีการศึกษา ในแต่ละวันใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๕ ชั่วโมง โดยสามารถปรับให้เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาและพัฒนาการเด็กปฐมวัย

สาระการเรียนรู้รายปี

สาระการเรียนรู้ใช้เป็นสื่อกลางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน ให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตรที่กำหนด ประกอบด้วย ประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ ดังนี้

๑. ประสบการณ์สำคัญ

ประสบการณ์สำคัญเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนไปใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ดังนี้

๑.๑ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก และการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อและระบบประสาท ในการทำกิจวัตรประจำวันหรือทำกิจกรรมต่างๆและสนับสนุนให้เด็กมีโอกาสดูแลสุขภาพและสุขอนามัย และการรักษาความปลอดภัย ดังนี้

ด้านร่างกาย	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๑.๑ การใช้กล้ามเนื้อใหญ่	๑.การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ ๒. การเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ ๓. การเคลื่อนไหวพร้อมวัสดุอุปกรณ์ ๔. การเคลื่อนไหวที่ใช้การประสานสัมพันธ์ของการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ในการขว้าง การจับ การโยน การเตะ ๕. การเล่นเครื่องเล่นสนามอย่างอิสระ
๑.๑.๒ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก	๑. การเล่นเครื่องเล่นสัมผัสและการสร้างจากแท่งไม้ บล็อก ๒. การเขียนภาพและการเล่นกับสี ๓. การปั้น ๔. การประดิษฐ์สิ่งต่างๆด้วย เศษวัสดุ ๕. การหยิบจับ การใช้กรรไกร การฉีก การตัด การปะ และการร้อยวัสดุ
๑.๑.๓ การรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตัว	๑.การปฏิบัติตนตามสุขอนามัย สุขอนามัยที่ดีในกิจวัตรประจำวัน
๑.๑.๔ การรักษาความปลอดภัย	๑. การปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในกิจวัตรประจำวัน ๒. การฟังนิทาน เรื่องราว เหตุการณ์ เกี่ยวกับการป้องกันและรักษาความปลอดภัย ๓. การเล่นเครื่องเล่นอย่างปลอดภัย ๔. การเล่นเกมบทบาทสมมติเหตุการณ์ต่างๆ
๑.๑.๕ การตระหนักรู้เกี่ยวกับร่างกายตนเอง	๑ การเคลื่อนไหวเพื่อควบคุมตนเองไปในทิศทาง ระดับ และพื้นที่ ๒. การเคลื่อนไหวข้ามสิ่งกีดขวาง

๑.๒ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของตนเองที่เหมาะสมกับวัย ตระหนักถึงลักษณะพิเศษเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ ความเป็นตัวของตัวเอง มีความสุข ร่าเริงแจ่มใส การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม สุนทรียภาพ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และความเชื่อมั่นในตนเองขณะปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ด้านอารมณ์ จิตใจ	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๒.๑ สุนทรียภาพ ดนตรี	๑. การฟังเพลง การร้องเพลง และการแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบเสียงดนตรี ๒. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี ๓. การเล่นบทบาทสมมติ ๔. การทำกิจกรรมศิลปะต่างๆ ๕. การสร้างสรรค์สิ่งสวยงาม
๑.๒.๒ การเล่น	๑.การเล่นอิสระ ๒. การเล่นรายบุคคล กลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ ๓. การเล่นตามมุมประสบการณ์ ๔. การเล่นนอกห้องเรียน
๑.๒.๓ คุณธรรม จริยธรรม	๑. การปฏิบัติตนตามหลักศาสนาที่นับถือ ๒. การฟังนิทานเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม ๓. การร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงจริยธรรม
๑.๒.๔ การแสดงออกทางอารมณ์	๑. การสะท้อนความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น ๒. การเล่นบทบาทสมมติ ๓. การเคลื่อนไหวตามเสียงเพลง/ดนตรี ๔.การร้องเพลง ๕. การทำงานศิลปะ
๑.๒.๕ การมีอัตลักษณ์เฉพาะตนและเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ	๑.การปฏิบัติกิจกรรมต่างๆตามความสามารถของตนเอง
๑.๒.๖ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น	๑. การแสดงความยินดีเมื่อผู้อื่นมีความสุข เห็นอกเห็นใจเมื่อผู้อื่นเศร้าหรือเสียใจ และการช่วยเหลือปกป้องเมื่อผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ

๑.๓ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบตัวจากการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเรียนรู้ทางสังคม เช่น การเล่นเกมการทำงานกับผู้อื่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ

ด้านสังคม	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๓.๑ การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน	๑. การช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวัน ๒. การปฏิบัติตนตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๑.๓.๒ การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ๒. การทำงานศิลปะที่ใช้วัสดุหรือสิ่งของที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำหรือแปรรูปแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ ๓. การเพาะปลูกและดูแลต้นไม้ ๔. การเลี้ยงสัตว์ ๕. การสนทนาข่าวและเหตุการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน
๑.๓.๓ การปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและความเป็นไทย	๑. การเล่นเกมบทบาทสมมุติการปฏิบัติตนในความเป็นคนไทย ๒. การปฏิบัติตนตามวัฒนธรรมท้องถิ่นที่อาศัยและประเพณีไทย ๓. การประกอบอาหารไทย ๔. การศึกษานอกสถานที่ ๕. การละเล่นพื้นบ้านของไทย
๑.๓.๔ การมีปฏิสัมพันธ์ มีวินัย มีส่วนร่วม และบทบาทสมาชิกของสังคม	๑. การร่วมกำหนดข้อตกลงของห้องเรียน ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของห้องเรียน ๓. การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ๔. การดูแลห้องเรียนร่วมกัน ๕. การร่วมกิจกรรมวันสำคัญ
๑.๓.๕ การเล่นเกมร่วมมือร่วมใจ	๑. การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ๒. การเล่นเกมและทำงานร่วมกับผู้อื่น ๓. การทำศิลปะแบบร่วมมือ
๑.๓.๖ การแก้ปัญหาความขัดแย้ง	๑. การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา ๒. การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง
๑.๓.๗ การยอมรับในความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล	๑. การเล่นเกมหรือ ทำกิจกรรมร่วมกับกลุ่มเพื่อน

๑.๔ ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เป็นการสนับสนุนให้เด็กได้รับรู้ เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม บุคคลและสื่อต่างๆ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กพัฒนาการใช้ภาษา จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การคิดเชิงเหตุผล และการคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ รอบตัวและมีความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ด้านสติปัญญา	ประสบการณ์สำคัญ
๑.๔.๑ การใช้ภาษา	๑.การฟังเสียงต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม ๒. การฟังและปฏิบัติตามคำแนะนำ ๓. การฟังเพลง นิทาน คำคล้องจอง บทร้อยกรองหรือเรื่องราวต่างๆ ๔. การแสดงความคิด ความรู้สึก และความต้องการ ๕. การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือพูดเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง ๖. การพูดอธิบายเกี่ยวกับสิ่งของ เหตุการณ์ และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ ๗. การพูดอย่างสร้างสรรค์ในการเล่น และการกระทำต่างๆ ๘. การรอจังหวะที่เหมาะสมในการพูด ๙. การพูดเรียงลำดับเพื่อใช้ในการสื่อสาร ๑๐. การอ่านหนังสือภาพ นิทาน หลากหลายประเภท/รูปแบบ ๑๑. การอ่านอิสระตามลำพัง การอ่านร่วมกัน การอ่านโดยมีผู้ชี้แนะ ๑๒. การเห็นแบบอย่างของการอ่านที่ถูกต้อง ๑๓. การสังเกตทิศทางการอ่านตัวอักษร คำ และข้อความ ๑๔. การอ่านและชี้ข้อความ โดยกวาดสายตาตามบรรทัดจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ๑๕. การสังเกตตัวอักษรในชื่อของตน หรือคำคุ้นเคย ๑๖. การสังเกตตัวอักษรที่ประกอบเป็นคำผ่านการอ่านหรือเขียนของผู้ใหญ่ ๑๗. การคาดเดาคำ วลี หรือประโยค ที่มีโครงสร้างซ้ำๆกัน จากนิทาน เพลง คำคล้องจอง ๑๘. การเล่นเกมทางภาษา ๑๙. การเห็นแบบอย่างของการเขียนที่ถูกต้อง ๒๐. การเขียนร่วมกันตามโอกาส และการเขียนอิสระ ๒๑. การเขียนคำที่มีความหมายกับตัวเด็ก/คำคุ้นเคย ๒๒.การคิดสะกดคำและเขียนเพื่อสื่อความหมายด้วยตนเองอย่างอิสระ
๑.๔.๒ การคิดรวบยอด การคิดเชิงเหตุผล การตัดสินใจ และแก้ปัญหา	๑ การสังเกตลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลง และความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ โดยใช้ประสาทสัมผัสอย่างเหมาะสม ๒. การสังเกตสิ่งต่างๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่างกัน ๓. การบอกและแสดงตำแหน่ง ทิศทาง และระยะทางของสิ่งต่างๆด้วยการกระทำ ภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ ๔. การเล่นกับสื่อต่างๆที่เป็นทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยมมุมฉาก ทรงกระบอก กรวย ๕. การคัดแยก การจัดกลุ่ม และการจำแนกสิ่งต่างๆตามลักษณะและรูปร่าง รูปทรง

	๖. การต่อของชิ้นเล็กเติมในชิ้นใหญ่ให้สมบูรณ์ และการแยกชิ้นส่วน ๗. การทำซ้ำ การต่อเติม และการสร้างแบบรูป ๘. การนับและแสดงจำนวนของสิ่งต่างๆในชีวิตประจำวัน ๙. การเปรียบเทียบและเรียงลำดับจำนวนของสิ่งต่างๆ ๑๐. การรวมและการแยกสิ่งต่างๆ ๑๑. การบอกและแสดงอันดับที่ของสิ่งต่างๆ ๑๒. การชั่ง ตวง วัดสิ่งต่างๆโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ๑๓. การจับคู่ การเปรียบเทียบ และการเรียงลำดับ สิ่งต่างๆ ตามลักษณะความยาว/ความสูง น้ำหนัก ปริมาตร ๑๔. การบอกและเรียงลำดับกิจกรรมหรือเหตุการณ์ตามช่วงเวลา ๑๕. การใช้ภาษาทางคณิตศาสตร์กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ๑๖. การอธิบายเชื่อมโยงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำ ๑๗. การคาดเดาหรือการคาดคะเนสิ่งที่อาจเกิดขึ้นอย่างมีเหตุผล ๑๘. การมีส่วนร่วมในการลงความเห็นจากข้อมูลอย่างมีเหตุผล ๑๙. การตัดสินใจและมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา
๑.๔.๓ จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์	๑. การรับรู้ และแสดงความคิดความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน ๒. การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ.๓. การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่างรูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย
๑.๔.๔ เจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการแสวงหาความรู้	๑. การสำรวจสิ่งต่างๆ และแหล่งเรียนรู้รอบตัว ๒. การตั้งคำถามในเรื่องที่สนใจ ๓. การสืบเสาะหาความรู้เพื่อค้นหาคำตอบของข้อสงสัยต่างๆ ๔. การมีส่วนร่วมในการรวบรวมข้อมูลและนำเสนอข้อมูลจากการสืบเสาะหาความรู้ในรูปแบบต่างๆและแผนภูมิอย่างง่าย

กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
เด็กปฐมวัย ๓ - ๔ ปี

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๑	๑๖ - ๑๗ พ.ค. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยปฐมนิเทศ ๑. ชื่อครู ชื่อพี่เลี้ยง ๒. ชื่อตนเอง ๓. สัญลักษณ์ประจำตัวและของใช้ส่วนตัวของเด็ก ๔. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๕. การเล่นอย่างปลอดภัย
๒	๒๐ - ๒๔ พ.ค. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยโรงเรียนของเรา ๑. การทำความเข้าใจข้อตกลงในห้องเรียน ๒. ชื่อครูประจำชั้น ๓. ชื่อโรงเรียน
๓	๒๗ - ๓๑ พ.ค. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยตัวเรา ๑. ส่องกระจกสำรวจอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายบอกชื่ออวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย ๒. การท่ายบรีศนนาน ปิดตาสัมผัสทายชื่ออวัยวะ เล่นเกมชื่ออวัยวะ ๓. การฟังนิทานเรื่องคุณพองนักแปร่งพิน การดูแลสุขภาพอนามัย และรักษาความสะอาดของร่างกาย การแปร่งพินแสดงบทบาทสมมติการแปร่งพิน และการรักษาความสะอาดของร่างกาย ๔. การฟังนิทานเรื่อง มือไม้ได้มีไว้ดี เท้าไม้ได้มีไว้เตะ สนทนาเรื่องการใช้อวัยวะให้ถูกหน้าที่ และการป้องกันระวังตนให้พ้นจากอันตราย ๕. การเปรียบเทียบเด็กที่มีรูปร่างแตกต่างกัน ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง บันทึกกราฟ การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกาย การพักผ่อนเป็นเวลา
๔	๔ - ๗ มิ.ย. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยหนูทำได้ ๑. การล้างมือ ๒. การแปร่งพิน ๓. การรับประทานอาหาร ๔. การใช้ห้องน้ำห้องส้วม ๕. การแสดงบทบาทสมมติการล้างมือ การแปร่งพิน การรับประทานอาหารและการใช้ห้องน้ำห้องส้วม
๕	๑๐ - ๑๔ มิ.ย. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยครอบครัวมีสุข ๑. สมาชิกในครอบครัว (เด็กบอกได้ว่ามีใครบ้างในครอบครัว) ๒. สมาชิกในครอบครัว (เด็กบอกได้ว่ามีใครบ้างในครอบครัว)

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			๓. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว -การเชื่อฟังคำสอน -การใช้คำพูดสุภาพ ๔. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว -การไหว้ในโอกาสต่างๆ (ฝึกปฏิบัติ) ๕. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว -การไหว้ในโอกาสต่างๆ (ฝึกปฏิบัติ) -มารยาทในการเดินผ่านผู้ใหญ่ (ฝึกปฏิบัติ)
๖	๑๗ - ๒๑ มิ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยอาหารดีมีประโยชน์ ๑. ชื่อของอาหารและส่วนประกอบของอาหาร ๒. อาหารที่ควรรับประทานและอาหารที่ไม่ควรรับประทาน ๓. อุปกรณ์ในการรับประทานอาหารและมารยาทในการรับประทานอาหาร ๔. เวลาในการรับประทานอาหาร ๕. ประโยชน์ของอาหาร
๗	๒๔ - ๒๘ มิ.ย.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยฝน ๑. ฝนตก ฟ้าแลบ ฟ้าร้อง ฟ้าผ่า ๒. เหตุการณ์ที่สัมพันธ์กับการเกิดฝน ๓. การปฏิบัติตนเมื่อฝนตก ๔. การปฏิบัติตนเมื่อเจ็บป่วย ๕. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ รุ่งกินน้ำ
๘	๑ - ๕ ก.ค.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยข้าว ๑. ข้าวชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ๒. ลักษณะของข้าวเปลือก และข้าวสาร ๓. การทำนา สัตว์ที่ใช้ในการทำนาและอาชีพของชาวนา ๔. ประโยชน์ของข้าว ๕. อาหารที่ทำมาจากข้าว ๖. ประกอบอาหารที่ทำมาจากข้าว แซนด์วิชไส้กรอก
๙	๘ - ๑๒ ก.ค.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยปลอดภัยไว้ก่อน ๑. การรักษาความปลอดภัยของตนเองในการเล่นของเล่น ๒. การรักษาความปลอดภัยของตนเองในการเล่นเครื่องเล่นสนาม ๓. การรักษาความปลอดภัยของตนเองในกิจวัตรประจำวัน ๔. การระวังภัยจากสถานที่และอุปกรณ์เสี่ยงอันตราย ๕. การระวังภัยจากคนแปลกหน้า
๑๐	๑๕ - ๑๙ ก.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยรักเมืองไทย ๑. ธงชาติไทยและการแสดงความเคารพ ๒. พระมหากษัตริย์ไทย ๓. สัตว์ประจำชาติไทย (ช้าง) ๔. การละเล่นพื้นบ้านของไทย ๕. การทักทายแบบมารยาทไทย

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๑๑	๒๓ - ๒๖ ก.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันเฉลิม ๑. พระราชประวัติ ๒. พระผู้ทรงเป็นแบบอย่างด้านความกตัญญู ๓. พระผู้ทรงเป็นแบบอย่างด้านความเมตตา ๔. การแสดงความจงรักภักดี ๕. พระผู้ทรงปลูกจิตสำนึกในการทำความดี
๑๒	๓๐ ก.ค. - ๒ ส.ค. ๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยของเล่นของใช้ ๑. ของใช้ในห้องเรียน ๒. ของเล่นในห้องเรียน ๓. การเล่นของเล่นอย่างถูกวิธี ๔. การเก็บของเล่นเข้าที่ ๕. การเล่นอย่างปลอดภัย
๑๓	๕ - ๙ ส.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันแม่ ๑. อ่านภาพกับคำ ๒. สนทนาเรื่องความสำคัญของวันแม่ ๓. วันแม่แห่งชาติ ๑๒ สิงหาคม ๔. เพลงวันแม่แห่งชาติ ๑๒ สิงหาคม ๕. สัญลักษณ์วันแม่ ๖. การปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของแม่
๑๔	๑๓ - ๑๖ ส.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยชุมชนของเรา ๑. ชื่อชุมชน ๒. คำขวัญ อำเภอ..... ๓. สถานที่ในชุมชน ๔. สถานที่ในชุมชน (ตลาด) ๕. ประโยชน์ของสถานที่ในชุมชนและวิถีดูแลรักษาความสะอาด
๑๕	๑๙ - ๒๓ ส.ค.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยต้นไม้ที่รัก ๑. ส่วนประกอบของต้นไม้ ๒. ลักษณะส่วนประกอบของต้นไม้ ๓. การเจริญเติบโตของต้นไม้ ๔. ประโยชน์ของต้นไม้ ๕. การดูแลต้นไม้
๑๖	๒๖ - ๓๐ ส.ค.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยหิน ดิน หวาย ๑. สังเกตลักษณะ หิน หิน หวายจากของจริง บอกชื่อ หิน หิน หวาย ๒. สังเกตเครื่องกรองน้ำจากหิน หิน หวาย ๓. บอกประโยชน์ของ หิน หิน หวาย ๔. สิ่งมีชีวิตที่อยู่ดิน หิน หวาย ๕. การดูแลรักษาหิน หิน หวาย

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๑๗	๒ - ๖ ก.ย.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยสัตว์น่ารัก ๑. อ่านหนังสือภาพฉันทมีปีก (แมลงและสัตว์มีปีกที่เด็กพบบ่อย) ๒. อ่านหนังสือภาพฉันทมีปีก สนทนาเรื่องไก่ ๓. อ่านหนังสือภาพฉันทมีปีก สนทนาเรื่องนก ๔. อ่านหนังสือภาพฉันทมีปีกสนทนาเรื่องผีเสื้อ ๕. อ่านหนังสือภาพฉันทมีปีกสนทนาเรื่องแมลงปอ
๑๘	๙ - ๑๓ ก.ย.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยคมนาคม ๑. สนทนาวิธีการเดินทางมาโรงเรียน และท่องคำคล้องจอง ๒. ร้องเพลง ฟังนิทาน สนทนาเกี่ยวกับนิทานและนับจำนวนยานพาหนะทางบก ๓. ฟังนิทาน สนทนาเกี่ยวกับยานพาหนะทางน้ำและวิธีการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยในการเดินทางทางน้ำ ๔. สังเกตลักษณะเครื่องบิน ๕. แสดงบทบาทสมมติการปฏิบัติตนให้ปลอดภัยขณะเดินทาง
๑๙	๑ พ.ย. ๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยรู้รอบปลอดภัย ๑. การระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเองเมื่ออยู่ในโรงเรียน ๒. สิ่งของเครื่องใช้มีประโยชน์มากมาย แต่ถ้าเราใช้ผิดวิธีและไม่ระมัดระวังก็อาจเกิดอันตรายได้ ๓. เสียงสัญญาณนกหวีด และการปฏิบัติตามสัญญาณ ๔. เสียงสัญญาณเตือนภัย ๕. การรู้จักสังเกตสิ่งผิดปกติรอบตัว ทำให้เราพ้นภัยอันตราย ๖.การระวังตัวเมื่ออยู่ในที่สาธารณะ และการช่วยเหลือตนเองเมื่อพลัดหลงกับพ่อแม่
๒๐	๔ - ๘ พ.ย.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยเทคโนโลยีและการสื่อสาร ๑. การสื่อสารโดยใช้การพูดและการฟัง ๒. การสื่อสารโดยใช้โทรโข่ง ๓. หน้าที่ของโทรโข่ง ๔. การทดสอบความดังของโทรโข่งประดิษฐ์จากกระดาษ โดยเปรียบเทียบขนาด ความยาว ๕. การทำงานของโทรโข่ง ๖. เครื่องมือสื่อสารชนิดต่างๆ
๒๑	๑๑ - ๑๕ พ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันลอยกระทง ๑. ความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีลอยกระทง การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในแม่น้ำ ๒. วัตถุประสงค์ลอยน้ำได้และบางชนิดจมน้ำ ๓. วัสดุที่ใช้ทำฐานกระทงให้ลอยน้ำได้

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			๔. วัสดุที่ใช้ทำฐานกระทรงให้ลอยน้ำได้ (นำเสนอผลการทดลอง)
๒๒	๑๘ - ๒๒ พ.ย. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยค่านิยมไทย ๑. ฉันเป็นคนไทย ๒. ฉันภูมิใจในความเป็นไทย ที่มีวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๓. คนไทยใช้ภาษาไทย ๔. คนไทยมีมารยาทดี ๕. คนไทยมีความกตัญญู -ทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า
๒๓	๒๕ - ๒๙ พ.ย. ๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยขนาด รูปร่าง รูปทรง ๑. ลักษณะวัสดุทรงกลม ๒. วัสดุทรงกลมรอบตัวเรา ๓. เปรียบเทียบขนาดของวัสดุทรงกลม ๔. จำแนกวัสดุทรงกลมกับวัสดุวงกลม ๕. ประโยชน์ของรูปทรงกลมและรูปวงกลม
๒๔	๒ - ๖ ธ.ค. ๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันชาติ ๑. วันชาติของประเทศไทยตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันพระบรมราชสมภพ(วันเกิด) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ๒. วันที่ ๕ ธันวาคมถือเป็นวันพ่อแห่งชาติเนื่องจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงเป็นผู้มี พระคุณแก่ชาติเปรียบเสมือนพ่อของชาวไทย ๓. ความสำคัญของวันชาติและพระคุณพ่อ ๔. ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ๕. การรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน
๒๕	๙ - ๑๓ ธ.ค. ๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยกลางวัน-กลางคืน ๑. ความแตกต่างระหว่างกลางวัน-กลางคืน ๒. ลักษณะของดวงอาทิตย์ ๓. ลักษณะของดวงจันทร์ ๔. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน ๕. สัตว์ที่หากินในเวลากลางวันและกลางคืน
๒๖	๑๖ - ๒๐ ธ.ค. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยแรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน ๑. แรงผลัก แรงดัน แรงดึง ๒. แรงเป่า เขย่า ตีด ๓. แสงที่เกิดจากธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ๔. พลังงานอาหาร ๕. พลังงานลม

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๒๗	๒๓ - ๒๗ ธ.ค.๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยสนุกกับตัวเลข ๑. นับและแสดงจำนวน ๑- ๕ ๒. การแสดงจำนวนของสิ่งของต่าง ๆ ด้วยเลขฮินดูอารบิก ตั้งแต่ ๑-๕ ๓. การเปรียบเทียบจำนวนของสิ่งต่างๆ สองกลุ่มมีจำนวนไม่เกิน ๕ ว่ามีจำนวนเท่ากันหรือไม่เท่ากัน ๔. การรวมสิ่งต่างๆ สองกลุ่ม และบอกจำนวนที่เกิดจากการรวมสิ่งต่าง ๆ สองกลุ่มที่มีผลรวมไม่เกิน ๕ ๕. การแยกกลุ่มย่อยออกจากกลุ่มใหญ่และบอกจำนวนที่เหลือที่มีจำนวนไม่เกิน ๕
๒๘	๓๐ ธ.ค. ๖๗ - ๓ ม.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันขึ้นปีใหม่ ๑. เล่าประวัติความเป็นมาของวันปีใหม่ ๒. เล่าประเพณีในวันขึ้นปีใหม่ ๓. การปฏิบัติตนในวันขึ้นปีใหม่ ๔. ความสำคัญของการอวยพรให้ผู้อื่น ๕. สิ่งที่ต้องปฏิบัติในการจัดงานเลี้ยงวันปีใหม่
๒๙	๖ - ๑๐ ม.ค.๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยรักการอ่าน ๑. กิจกรรมนักข่าวน้อย ๒. การอ่านหนังสือภาพ ๓. อ่านภาพและคำ ๔. การอ่านร่วมกัน
๓๐	๑๓ - ๑๗ ม.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันเด็ก-วันครู ๑. ความสำคัญของวันเด็ก ๒. หน้าที่ของเด็ก ๓. วันเสาร์ที่ ๒ ของเดือนมกราคมของทุกปีถือเป็นวันเด็กแห่งชาติ ๔. ความสำคัญของวันครู ๕. หน้าที่ของเด็กที่ปฏิบัติต่อครูสัมมาคารวะ
๓๑	๒๐ - ๒๔ ม.ค.๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยฤดูหนาว ๑. ฤดูกาลต่าง ๆ ในประเทศไทย ๓ ฤดู ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ๒. สภาพอากาศในฤดูหนาว การป้องกันอากาศหนาวเย็น ๓. สภาพภูมิอากาศในฤดูหนาวแห่ง ลมแรงการทดลองไฟฟ้าสถิต ๔. การดูแลสุขภาพร่างกายในฤดูหนาว ๕. ความแตกต่างของฤดูหนาวในแต่ละภูมิภาคของประเทศ
๓๒	๒๗ - ๓๑ ม.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยเศรษฐกิจพอเพียง ๑. ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงระดับปฐมวัย -การประหยัดอดออม ๒. การใช้สิ่งของเครื่องใช้ น้ำ/ ไฟ อย่างประหยัด

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			๓. การพึ่งพาตนเอง-การแต่งกายด้วยตนเอง ๔. การรับประทานอาหารและดื่มนมให้หมดไม่เหลือทิ้ง ๕. การเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง
๓๓	๓ - ๗ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยเสียงรอบตัว ๑. เสียงเกิดจากการสั่นของสิ่งต่าง ๆ ๒. เสียงที่เกิดจากแหล่งที่มาของเสียงแตกต่างกันจะไม่เหมือนกัน ๓. เสียงรอบตัวที่เกิดจากธรรมชาติ ๔. เสียงที่ไม่ได้เกิดตามธรรมชาติ ๕. หูเป็นอวัยวะรับเสียง - การดูแลรักษา - การป้องกันอันตรายจากเสียงดัง
๓๔	๑๐ - ๑๔ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยโลกสวยด้วยสีสันทัน ๑. สีธรรมชาติรอบตัว ๒. สีธรรมชาติมาจากไหน ๓. สีที่มนุษย์สร้างขึ้น (แม่สี ๓ สี) ๔. ประโยชน์ของสี ๕. การทำน้ำใบเตย
๓๕	๑๗ - ๒๑ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยปริมาตร น้ำหนัก ๑. ปริมาตรของน้ำ ๒. การเปรียบเทียบปริมาตรของน้ำ ในภาชนะที่ขนาดเท่ากัน ๓. เสียงที่เกิดจากขวดน้ำที่มีปริมาตรแตกต่าง ๔. การคาดคะเนน้ำหนักของสิ่งต่าง ๆ ด้วยมือ ๕. การเปรียบเทียบน้ำหนักสิ่งของต่างๆ โดยใช้คำว่า หนักกว่า เบากว่า เท่ากัน
๓๖	๒๔ - ๒๘ ก.พ. ๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยฤดูร้อน ๑. สภาพอากาศในฤดูร้อน ๒. ของใช้ฤดูร้อน ๓. อาหารและโรคในฤดูร้อน ๔. การแต่งกายในฤดูร้อน ๕. ประเพณีไทย

กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
เด็กปฐมวัย ๔ – ๕ ปี

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๑	๑๖ - ๑๗ พ.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยปฐมนิเทศ ๑. การพูดแนะนำชื่อของตนเอง ชื่อจริง ชื่อเล่น ๒. การแนะนำชื่อ ชื่อครู ชื่อพี่เลี้ยง สัญลักษณ์ประจำตัว ๓. การแนะนำสถานที่ (เดินสำรวจ) ห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องอาหาร ๔. การปฏิบัติตนในการรับประทานอาหาร ๕. การปฏิบัติตามมารยาทไทย การสวัสดี การขอบคุณ การขอโทษ
๒	๒๐ - ๒๔ พ.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยโรงเรียนของเรา ๑. พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ ๒. ชื่อโรงเรียนและสถานที่ในโรงเรียน ๓. สำรวจอาคารต่าง ๆ ในโรงเรียน ๔. บุคลากรในโรงเรียน ๕. มารยาทในโรงเรียน ๖. สร้างข้อตกลงและการปฏิบัติของห้องเรียน
๓	๒๗ - ๓๑ พ.ค. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยตัวเรา ๑. การสนทนาเรื่องส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย รู้จักความแตกต่างของเพศชาย เพศหญิง รู้จักอวัยวะที่สำคัญ ๒. ความสำคัญของอวัยวะ และหน้าที่อวัยวะ ๓. การดูแลสุขภาพอนามัย และรักษาความสะอาดของร่างกาย การแปรงฟัน แสดงบทบาทสมมติ การแปรงฟันและการรักษาความสะอาดของร่างกาย ๔. สนทนาเรื่องการใช้อวัยวะให้ถูกหน้าที่ และการป้องกันระวังตนให้พ้นจากอันตราย ๕. การเปรียบเทียบเด็กที่มีรูปร่างแตกต่างกัน ชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูง บันทึกกราฟ การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ออกกำลังกาย การพักผ่อนเป็นเวลา
๔	๔ - ๗ มิ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยหนูทำได้ ๑. การล้างมือ ๒. การแต่งตัว ๓. การรับประทานอาหาร ๔. การใช้ห้องน้ำ ห้องส้วม ๕. การปูและเก็บเครื่องนอน การเก็บของใช้ส่วนตัว

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๕	๑๐ - ๑๔ มิ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยครอบครัวมีสุข ๑. สมาชิกในครอบครัว (เครือญาติ) ๒. จำนวนสมาชิกในครอบครัว ๓. บทบาทหน้าที่สมาชิกในครอบครัว ๔. การปฏิบัติตนต่อบุคคลในครอบครัว ๕. อาชีพของบุคคลในครอบครัว
๖	๑๗ - ๒๑ มิ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยอาหารดีมีประโยชน์ ๑. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๒. รสชาติของอาหาร ๓. สุขนิสัยและมารยาทในการรับประทานอาหาร ๔. ประโยชน์ของอาหาร ๕. วิธีการประกอบอาหาร ๖. การประกอบอาหารต้มจืดเต้าหู้หมูสับ
๗	๒๔ - ๒๘ มิ.ย.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยฝน ๑. สมบัติของน้ำ ๒. เหตุการณ์ที่สัมพันธ์กับการเกิดฝน ๓. การปฏิบัติตนเมื่อฝนตก ๔. การบอกอาการเมื่อเจ็บป่วย ๕. โครงการตามพระราชดำริฯ โครงการฝายชะลอน้ำ
๘	๑ - ๕ ก.ค.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยข้าว ๑. ข้าวประเภทต่าง ๆ เช่น ข้าวเปลือก ข้าวสาร ข้าวสุก ๒. ลักษณะของต้นข้าว ๓. ขั้นตอนในการทำนา ๔. ประเพณีที่เกี่ยวกับข้าว ๕. อาหารที่ทำมาจากข้าว ๖. การทำขนม แพนเค้ก
๙	๘ - ๑๒ ก.ค.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยปลอดภัยไว้ก่อน ๑. การรักษาความปลอดภัยในการทำกิจกรรมประจำวัน ๒. ความปลอดภัยจากการเล่นของเล่น การเล่นในสนามเด็กเล่น และการระวังภัยจากสถานที่เสี่ยงอันตราย ๓. การระวังอันตรายจากของมีคม ๔. การระวังอันตรายจากสัตว์มีพิษ ๕. การระวังภัยจากคนแปลกหน้า นับปากเปล่า ๑-๑๐ การนับและแสดงจำนวน ๑-๔
๑๐	๑๕ - ๑๙ ก.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยรักเมืองไทย ๑. ประเทศไทยสี่ภาค -ดอกไม้ประจำชาติ ๒. สถานที่สำคัญในท้องถิ่น ๓. ภาษาและพยางค์ไทย ๔. ของหวาน ขนมไทย

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			๕. ลักษณะนิสัยของคนไทย -มารยาทไทย การอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น
๑๑	๒๓ - ๒๖ ก.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันเฉลิม ๑. พระราชประวัติ ๒. พระผู้ทรงเป็นจอมทัพไทย ๓. พระผู้ทรงปลุกจิตสำนึกในการทำมาดี ๔. การแสดงความจงรักภักดี ๕. การจำแนกเงินเหรียญ
๑๒	๓๐ ก.ค. - ๒ ส.ค. ๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยของเล่นของใช้ ๑. การแยกของใช้ส่วนตัวและส่วนรวม ๒. ลักษณะของเล่นของใช้ ๓. การเก็บของเล่นของใช้ ๔. การปฏิบัติตนในการเล่นขนาดตัวอักษร ๕. การใช้วัสดุและสิ่งของเครื่องใช้อย่าง คุ้มค่า
๑๓	๕ - ๙ ส.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันแม่ ๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและ ตัวหนังสือ ๒. ความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ ๓. สัญลักษณ์ของวันแม่แห่งชาติ ๔. การปฏิบัติตนต่อแม่แห่งชาติและแม่ของเรา ๕. การทำบัตรอวยพรวันแม่ ๖. การร้อยมาลัย กราบแม่ ๗. การนับ การจำแนกและเปรียบเทียบ ๑-๔
๑๔	๑๓ - ๑๖ ส.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล และสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยชุมชนของเรา ๑. ชื่อชุมชนของเราสถานที่สำคัญในชุมชน ๒. สถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน ๓. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีในชุมชน ๔. การคิดแยกขยะ (ขยะเปียก/ขยะแห้ง) ๕. อาชีพในชุมชน (ตำรวจ ,ทหาร, หมอ,ประมง,ค้าขาย)
๑๕	๑๙ - ๒๓ ส.ค.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยต้นไม้ที่รัก ๑. ชื่อและส่วนประกอบของต้นไม้ ๒. รูปร่างและลักษณะของใบไม้ ๓. การปลูกต้นไม้ การดูแลต้นไม้ ๔. ประโยชน์ของต้นไม้ ๕. การประกอบอาหารจากพืช
๑๖	๒๖ - ๓๐ ส.ค.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยหิน ดิน ททราย ๑. สังเกตลักษณะ ดิน หิน ททรายจากของจริง เปรียบเทียบ ความแตกต่างของ ดิน หิน ททราย (ขนาด สี ผิวสัมผัส กลิ่น) ๒. การคาดคะเนเมื่อนำดิน หิน ททราย ใส่ลงในแก้วที่มีน้ำมี

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			อะไรบ้างที่อยู่ในดิน หิน ทราย ๓. บอกประโยชน์ของดิน หิน ทราย บอกสิ่งประดิษฐ์ที่ได้จากดิน หิน ทรายในชั้นเรียน ๔. สำรวจสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในดิน หิน ทราย ๕. การปฏิบัติตนในการดูแลรักษาธรรมชาติรอบตัว เห็นคุณค่าดิน หิน ทรายอยู่ได้นาน ๆ
๑๗	๒ - ๖ ก.ย.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยสัตว์น่ารัก ๑. พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ จากนิทานเรื่องอะไรอยู่ในน้ำ ๒. ลักษณะของสัตว์น้ำ ประเภทของสัตว์ สัตว์แต่ละชนิด มีรูปร่าง ลักษณะ และขนาดแตกต่างกันของสัตว์ ๓. การรักษาความปลอดภัยและป้องกันอันตรายจากสัตว์ ๔. ความเมตตา กรุณา ต่อสัตว์ ๕. ประโยชน์ของสัตว์น้ำต่อมนุษย์ ๖. การนับ การจำแนกและเปรียบเทียบ ๑-๕
๑๘	๙ - ๑๓ ก.ย.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยคมนาคม ๑. ฟังนิทานสนทนาเรื่องความสำคัญและชื่อของยานพาหนะ เล่นบทบาทสมมติ ๒. คาคคะเนเสียงยานพาหนะทางบก สังเกตลักษณะยานพาหนะทางบก ๓. ต่อภาพเรือ และสนทนาลักษณะยานพาหนะทางน้ำ ๔. สังเกตลักษณะเครื่องบิน อภิปราย ท่องคำคล้องจองยานพาหนะทางอากาศ ๕. เล่าประสบการณ์ และสังเกตการใส่หมวกกันน็อก
๑๙	๑ พ.ย. ๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยรู้รอบปลอดภัย ๑. การระมัดระวังอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับตัวเอง ๒. ไฟฟ้ามีประโยชน์มากมายแต่มีอันตรายมากเช่นกัน ๓. การปฏิบัติตัวเมื่อได้ยินสัญญาณเตือนภัยการช่วยเหลือตนเองเมื่อเกิดเหตุร้าย ๔. การสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เป็นสัญญาณเตือนภัย เช่น กลิ่นเหม็นไหม้ เสียงกระจกแตก เสียงที่ดังมากๆ ๕. การปฏิบัติตนและป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นกับตนเองเมื่ออยู่ในสถานที่สาธารณะ เมื่อพลัดหลงกับพ่อแม่
๒๐	๔ - ๘ พ.ย.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยเทคโนโลยีและการสื่อสาร ๑. การสื่อสารทางโทรศัพท์ ๒. การเดินทางของเสียงผ่านโทรศัพท์ ๓. การประดิษฐ์โทรศัพท์ตามวิธีการ ขอสงสัยของตนเองเพื่อหาคำตอบจากวัสดุที่กำหนดให้ ๔. การทดสอบการได้ยินเสียงของโทรศัพท์กระดาษที่ประดิษฐ์จากกรวยที่มีขนาด, รูปร่าง,ความยาวของเชือก

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			ต่างกัน ๕. การสื่อสารทางอื่น ๆ ได้แก่ วิทย์ โททัศน์ จดหมาย
๒๑	๑๑ - ๑๕ พ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันลอยกระทง ๑. ความเป็นมาและความสำคัญของวันลอยกระทง ๒. กิจกรรมในวันลอยกระทง ๓. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในแม่น้ำ ๔. ส่วนประกอบของกระทง ๕. ลักษณะรูปร่างฐานกระทง ๖. รูปร่าง ขนาด พื้นที่ของฐานกระทงที่มีผลต่อการลอย
๒๒	๑๘ - ๒๒ พ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยค่านิยมไทย ๑. ฉันเป็นคนไทย ๒. ฉันภูมิใจในความเป็นไทย ที่มีวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๓. คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ มีวัฒนธรรมประเพณีประจำชาติและท้องถิ่น ๔. คนไทยมีมารยาทดี ๕. คนไทยมีความซื่อสัตย์ มีวินัย มีความกตัญญู
๒๓	๒๕ - ๒๙ พ.ย.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยขนาด รูปร่าง รูปทรง ๑. ลักษณะวัสดุทรงสี่เหลี่ยม ๒. วัสดุทรงสี่เหลี่ยมรอบตัวเรา ๓. เปรียบเทียบความเหมือน ความต่างของวัสดุทรงกลมและทรงสี่เหลี่ยม ๔. จำแนกวัสดุทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยม และรูปวงกลม รูปสี่เหลี่ยม ๕. ประโยชน์ของทรงสี่เหลี่ยม
๒๔	๒ - ๖ ธ.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันชาติ ๑. วันชาติของประเทศไทยตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปีซึ่งเป็นวันพระบรมราชสมภพ(วันเกิด) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ๒. วันที่ ๕ ธันวาคมถือเป็นวันพ่อแห่งชาติเนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงเป็นผู้มีพระคุณแก่ชาติเปรียบเสมือนพ่อของชาวไทย ๓. ความสำคัญของวันชาติและพระคุณพ่อ ๔. ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ๕. การรักษาสีสิ่งแวดล้อมในชุมชน
๒๕	๙ - ๑๓ ธ.ค.๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยกลางวัน-กลางคืน ๑. ลักษณะของดวงอาทิตย์ ๒. ลักษณะของดวงจันทร์ ๓. ความแตกต่างระหว่างกลางวันและกลางคืน ๔. การปฏิบัติตนในเวลากลางวันและกลางคืน

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			๕. สัตว์ที่ออกหากินในเวลากลางวันและกลางคืน
๒๖	๑๖ - ๒๐ ธ.ค.๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยแรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน ๑. ในชีวิตประจำวันมีการออกแรงกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ๒. แรงมีผลทำให้สิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงรูปร่างและการเคลื่อนที่ การทำกังหันหมุนยาง ๓. แสงและไฟฟ้าได้มาจากแหล่งพลังงาน เช่น ดวงอาทิตย์ ลม น้ำ เชื้อเพลิง การทำกังหันร่อนน้ำ ๔. แสงช่วยให้เรามองเห็น เมื่อมีสิ่งต่าง ๆ ไปบังแสงจะเกิดเงา การใช้แสงผ่านเลนส์แว้ว ๕. ไฟฟ้าทำให้สิ่งของเครื่องใช้บางอย่างทำงานได้
๒๗	๒๓ - ๒๗ ธ.ค.๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยสนุกกับตัวเลข ๑. นับและแสดงจำนวน ๑- ๘ ๒. การรวมสิ่งของต่างๆสองกลุ่มและบอกจำนวนที่เกิดจากการรวมสิ่งต่างๆสองกลุ่มมีผลรวมไม่เกิน ๑๐ ๓.การแยกกลุ่มย่อยออกจากกลุ่มใหญ่และบอกจำนวนที่เหลือที่มีจำนวนไม่เกิน๑๐ ๔. เปรียบเทียบจำนวนสิ่งของต่างๆ เช่น เท่ากันหรือไม่ เท่ากัน มากกว่าหรือน้อยกว่า ๕. เรียงลำดับสิ่งๆ ของสิ่งต่าง ๆ ไม่เกิน ๓ สิ่ง
๒๘	๓๐ ธ.ค. ๖๗ - ๓ ม.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันขึ้นปีใหม่ ๑. การเชิดหุ่นประกอบคำคล้องจอง “ปีใหม่”เล่าประวัติความเป็นมาของวันปีใหม่และประเพณีวันขึ้นปีใหม่ ๒. เล่าประสบการณ์เกี่ยวกับวันปีใหม่ การปฏิบัติตนในวันขึ้นปีใหม่ การปฏิบัติตนตามมารยาทไทย ๓. การส่งบัตรอวยพรและการกล่าวคำอวยพร ๔. ร้องและร้อง เพลง “ร้องปีใหม่” สิ่งที่ควรปฏิบัติในการจัดงานเลี้ยงวันปีใหม่ ๕. การนับแสดงจำนวนกล่องของขวัญ ๑ - ๘ การต่อเติมแบบรูป
๒๙	๖ - ๑๐ ม.ค.๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยรักการอ่าน ๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือจากหนังสือภาพ ๑.๑. การอ่านหนังสือนิทานโดยใช้การอ่านร่วมกัน ๑.๒. การอ่านแบบชี้แนะ ๑.๓. การอ่านอิสระ ๒. การทำหนังสือนิทาน ๔ ช่อง ๓. การเปรียบเทียบ จำแนก จัดกลุ่มจำนวน ๔. การนับ และแสดงจำนวน ๑ - ๑๗ ๕. พื้นฐานการบวกไม่เกิน ๑๗

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๓๐	๑๓ - ๑๗ ม.ค. ๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันเด็ก-วันครู ๑. ความสำคัญของวันเด็ก ๒. คำขวัญวันเด็กประจำปี ๓. หน้าที่ของเด็ก ๔. ความสำคัญของวันครู ๕. การปฏิบัติต่อครูและผู้ใหญ่อย่างมีสัมมาคารวะ
๓๑	๒๐ - ๒๔ ม.ค. ๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยฤดูหนาว ๑. ฤดูกาล ๓ ฤดู ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ลักษณะทั่วไปของฤดูหนาว ๒. สภาพอากาศในฤดูหนาว ลมหนาว การเกิดลม ๓. อากาศร้อน อากาศเย็น การเคลื่อนตัวของอากาศ ๔. การรักษาสุขภาพของตนเองในฤดูหนาว ๕. การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมในฤดูหนาว พืช ผัก ผลไม้ในฤดูหนาว
๓๒	๒๗ - ๓๑ ม.ค. ๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยเศรษฐกิจพอเพียง ๑. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับเด็กปฐมวัย - การประหยัด ๒. การพึ่งพาตนเอง - การแต่งตัวด้วยตนเอง ๓. การพึ่งพาตนเอง - การรับประทานอาหารด้วยตนเองให้หมดไม่เหลือทิ้ง ๔. การพึ่งพาตนเอง - การเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง ๕. การรู้จักเลือกอย่างมีเหตุผล - การปลูกผักรักษาสุขภาพ
๓๓	๓ - ๗ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยเสียงรอบตัว ๑. เสียงเกิดจากการสั่นของสิ่งต่าง ๆ ๒. เสียงที่เกิดจากแหล่งที่มาของเสียงแตกต่างกันจะไม่เหมือนกัน ๓. การมีสมาธิในการฟังเสียง, การแยกเสียงดัง - เสียงเบา, วัตถุต่างกันทำให้เกิดเสียงต่างกัน ๔. เสียงสื่อสัญญาณสำคัญต่าง ๆ เช่น เสียงไซเรนของรถพยาบาล เสียงนาฬิกาปลุก เสียงกริ่งประตู ๕. การดูแลรักษาหู - การป้องกันอันตรายจากเสียงดังมารบกวนในการใช้เสียง
๓๔	๑๐ - ๑๔ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยโลกสวยด้วยสีส้ม ๑. ประเภทของสี - สีจากธรรมชาติ - สีที่มนุษย์สร้างขึ้น ๒. แม่สี และการผสมสี ๓. สีแทนสัญลักษณ์ (สีของธงชาติไทย)

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			๔. สีสที่ได้จากพืชผัก ผลไม้ ๕. การทำวันสีจากสีธรรมชาติ
๓๕	๑๗ - ๒๑ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยปริมาตร น้ำหนัก ๑. ปริมาตรของสิ่งต่างๆ ๒. การเปรียบเทียบปริมาตรของสิ่งต่างๆ ใน ภาชนะที่ขนาดแตกต่างกัน ๓. เสียงที่เกิดจากขวดน้ำที่มีปริมาตรแตกต่างกัน ๔. การเรียนรู้เรื่องน้ำหนัก ๕. การเปรียบเทียบน้ำหนักของสิ่งต่างๆ
๓๖	๒๔ - ๒๘ ก.พ. ๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยฤดูร้อน ๑. สภาพอากาศในฤดูร้อน ๒. การแต่งกายในฤดูร้อน ๓. โรคที่พบในฤดูร้อนและการป้องกัน ๔. อาหารในฤดูร้อน ๕. ประเพณีและวัฒนธรรมไทย (วันสงกรานต์)

กำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐
เด็กปฐมวัย ๕ – ๖ ปี

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๑	๑๖ - ๑๗ พ.ค. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยปฐมนิเทศ ๑. แนะนำชื่อเด็ก ชื่อครู ชื่อพี่เลี้ยง ชื่อเพื่อน ๒. แนะนำสัญลักษณ์ประจำตัวและของใช้ส่วนตัว ๓. แนะนำเดินสำรวจห้องเรียน ห้องน้ำ โรงอาหาร สนามเด็กเล่น อาคารเรียนและมารยาทในการรับประทานอาหาร ๔. การปฏิบัติตนตามข้อตกลงของห้องเรียน ๕. มารยาทไทยการแสดงความรักกล่าวสวัสดิ์ ขอบใจ ขอบคุณ ขอโทษ
๒	๒๐ - ๒๔ พ.ค. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยโรงเรียนของเรา ๑. พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ ๒. สถานที่ต่างๆในโรงเรียนและทำความรู้จักกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง ๓. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือ ๔. แผนผังในโรงเรียน อาคารเรียนต่างๆ
๓	๒๗ - ๓๑ พ.ค. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยตัวเรา ๑. บอกชื่ออวัยวะและความสำคัญของอวัยวะนั้น เปรียบเทียบความแตกต่างของอวัยวะร่างกาย ๒. การเรียนรู้หน้าที่ของอวัยวะของร่างกาย บอกประโยชน์ของอวัยวะของร่างกาย ๓. การวิทยาการสาธิตการแปร่งฟัน ปฏิบัติจริงการแปร่งฟันอย่างถูกวิธี ๔. การดูแลรักษาและป้องกันอันตรายของอวัยวะ แบ่งกลุ่มสังเกตชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้นสาธิตการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ๕. การปฏิบัติตนให้มีพลานามัยที่ดี โดยใช้ภาพ สุขบัญญัติ ๑๐ ประการ
๔	๔ - ๗ มิ.ย. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยหนูทำได้ ๑. การล้างมือตาม ๗ ขั้นตอน ๒. การเลือกเครื่องแต่งกายและการแต่งตัว ๓. การใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ในการรับประทานอาหาร ๔. การใช้และทำความสะอาดหลังใช้ห้องน้ำห้องส้วม ๕. การปูและเก็บเครื่องนอน ๖. การเก็บของใช้ส่วนตัว
๕	๑๐ - ๑๔ มิ.ย. ๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยครอบครัวมีสุข ๑. ประวัติความเป็นมาของตนเองและบุคคลในครอบครัว ๒. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ๓. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว (การไหว้ใน

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			โอกาสต่างๆ) ๔. บทบาทหน้าที่ของบุคคลในครอบครัว ๕. อาชีพของบุคคลในครอบครัว (การนับและการแสดงจำนวน) การส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาโดยใช้หนังสือ เรื่องผีน้อย
๖	๑๗ - ๒๑ มิ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก	หน่วยอาหารดีมีประโยชน์ ๑. อาหารหลัก ๕ หมู่ ๒. อาหารที่มีประโยชน์และอาหารที่ไม่มีประโยชน์ ๓. ประโยชน์ของอาหาร ๔. อาหารไทย ๔ ภาค ๕. การประกอบอาหารส้มตำไทย
๗	๒๔ - ๒๘ มิ.ย.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยฝน ๑. ปรากฏการณ์ธรรมชาติ วัฏจักรของน้ำ ๒. การปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อฝนตก ๓. โรคที่พบบ่อยในฤดูฝน และการป้องกัน ๔. โครงการตามพระราชดำริฯ โครงการแก้มลิง ๕. โครงการตามพระราชดำริฯ โครงการฝนหลวง
๘	๑ - ๕ ก.ค.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยข้าว ๑. ข้าวชนิดต่าง ๆ เช่น ข้าวเจ้า ข้าวเหนียว ๒. ขั้นตอนการทำนา ๓. ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับข้าว ๔. ประโยชน์ของข้าว ๕. อาหารที่ทำมาจากข้าว ๖. การทำขนมบัวลอย
๙	๘ - ๑๒ ก.ค.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยปลอดภัยไว้ก่อน ๑. การรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นในกิจวัตรประจำวัน ๒. ความปลอดภัยจากการเล่นของเล่นและการเล่นในสนามเด็กเล่น การหลีกเลี่ยงสถานที่เสี่ยงอันตราย ๓. ความปลอดภัยจากของมีคม ๔. ความปลอดภัยจากสัตว์มีพิษ ๕. การระมัดระวังตนเองจากคนแปลกหน้า
๑๐	๑๕ - ๑๙ ก.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยรักเมืองไทย ๑. พระมหากษัตริย์ไทย ๒. ประเพณีไทย ๔ ภาค ๓. บ้านไทย ๔. วันสำคัญตามประเพณีไทย ๕. หน้าที่ของเด็กในการเป็นพลเมืองดี

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๑๑	๒๓ - ๒๖ ก.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันเฉลิม ๑. พระราชประวัติ ๒. พระผู้ทรงเป็นต้นแบบของความวิริยอุตสาหะ ๓. พระผู้ทรงปลุกจิตสำนึกในการทำความดี ๔. การแสดงความจงรักภักดี ๕. พระราชกรณียกิจ
๑๒	๓๐ ก.ค. - ๒ ส.ค. ๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยของเล่นของใช้ ๑. การรู้จักของเล่นของใช้ ๒. การรู้จักของเล่นของใช้ (การจำแนกและการจัดกลุ่มของเล่นของใช้ตามรูปทรงเรขาคณิต) ๓. อันตรายที่เกิดจากของเล่น และวิธีป้องกันอันตราย ๔. อันตรายที่เกิดจากของใช้และวิธีป้องกันอันตราย ๕. การเก็บรักษาของเล่นของใช้
๑๓	๕ - ๙ ส.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันแม่ ๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือเรื่อง นมจากเต้า ๒. พระราชประวัติและพระราชกรณียกิจสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ ๙ ๓. ความสำคัญของวันแม่แห่งชาติ ๔. สัญลักษณ์ของวันแม่แห่งชาติ ดอกไม้ และธง ๕. การทำความเคารพและการปฏิบัติตนที่ถูกต้องต่อแม่ ๖. การทำบัตรอวยพรวันแม่ ๗. การนับ การจำแนกและเปรียบเทียบ ๑-๗
๑๔	๑๓ - ๑๖ ส.ค.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยชุมชนของเรา ๑. สถานที่สำคัญในชุมชน ๒. ชุมชนน่าอยู่ (ตลาด วัด โรงเรียน สถานีตำรวจ สถานีรถไฟและโรงพยาบาล) ๓. การคัดแยกขยะ (ขยะแห้ง, ขยะเปียก, ขยะมีพิษ, ขยะรีไซเคิล) ๔. อาชีพคนในชุมชน (ค้าขาย ประมง และการท่องเที่ยว) ๕. บุคคลสำคัญในชุมชน
๑๕	๑๙ - ๒๓ ส.ค.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยต้นไม้ที่รัก ๑. ชื่อและลักษณะของต้นไม้ ๒. การจำแนกประเภทของต้นไม้ (ไม้ออก ไม้ผล ไม้ใบ) ๓. การทดลองการดูดน้ำของราก และหน้าที่ของราก ๔. การบำรุงดูแลรักษาต้นไม้ ๕. โทษของการทำลายป่า
๑๖	๒๖ - ๓๐ ส.ค.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยหิน ดิน ทราย ๑. สังเกตลักษณะ หิน หิน ทรายจากของจริง บันทึกข้อมูลลักษณะของดิน หิน ทราย โดยการวาดภาพ เปรียบเทียบ

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			ความแตกต่างของ ดิน หิน ทราย (ขนาด สี ผิวสัมผัส กลิ่น) ๒. การปฏิบัติจริงการใช้ดินหินทรายในการทำเครื่องกรองน้ำ ๓. บอกประโยชน์ของดิน หิน ทราย เครื่องใช้ที่ทำจากดิน หิน ทราย ๔. สิ่งมีชีวิตที่อยู่ดิน หิน ทราย สิ่งไม่มีชีวิตที่อยู่ ดิน หิน ทราย ๕. การดูแลรักษาธรรมชาติรอบตัว เห็นคุณค่าดิน หิน ทราย อยู่ได้นาน ๆ
๑๗	๒ - ๖ ก.ย.๖๗	ธรรมชาติรอบตัว	หน่วยสัตว์น่ารัก ๑. พัฒนาการทางภาษาและการรู้หนังสือ จากนิทานเรื่อง ตัวอะไรกำลังมา ๒. ลักษณะของสัตว์เลี้ยง ๓. ประเภท รูปร่างลักษณะ และขนาดของสัตว์ที่แตกต่าง กัน ๔. การป้องกันอันตรายและความปลอดภัยจากสัตว์ ๕. ประโยชน์ของสัตว์ต่อมนุษย์ ๖. ความเมตตา กรุณา ต่อสัตว์ ๗. อาหารสัตว์เลี้ยง ๘. การนับ การจำแนกและเปรียบเทียบ ๑-๙
๑๘	๙ - ๑๓ ก.ย.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยคมนาคม ๑. นับปากเปล่า ๑-๒๐ จัดกลุ่มจำแนกยานพาหนะ ๒. นับปากเปล่า ๑-๒๐ ท่องคำคล้องจอง นับจำนวนตุ๊กไฟ ๓. นับปากเปล่า ๑-๒๐ ทดลอง จำแนก จัดกลุ่มของจมนลอย เปรียบเทียบ แพกับเรือ ๔. นับปากเปล่า ๑-๒๐ ฟังนิทานและสนทนาเกี่ยวกับ สะพานลอย ๕. นับปากเปล่า ๑-๒๐ ฟังนิทานเรื่อง “น้องหนูไม่ระวัง” เล่นบทบาทสมมติข้ามทางม้าลาย
๑๙	๑ พ.ย. ๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยรู้รอบปลอดภัย ๑. การประเมินภัยรอบตัวเมื่ออยู่ในสถานที่และสถานการณ์ ต่าง ๆ ๒. ภัยพิบัติต่าง ๆ ได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ๓. การระวังภัยอัคคีภัย การดูแลช่วยเหลือตนเองเมื่อมีเหตุ ไฟไหม้ ๔. การสำรวจจุดอันตรายในโรงเรียน และสถานที่อื่น ๆ ที่ เด็กอาศัยอยู่ และการปฏิบัติตัวเพื่อให้พ้นภัย ๕. การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันภัยที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กเมื่ออยู่ใน สถานที่สาธารณะอยู่ห่างผู้ปกครอง

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๒๐	๔ - ๘ พ.ย.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยเทคโนโลยีและการสื่อสาร ๑. ชนิดของจดหมาย ๒. ลักษณะของจดหมาย ๓. หน้าที่ของบุรุษไปรษณีย์ ๔. การเดินทางของจดหมาย ๕. ขั้นตอนการส่งจดหมาย ๖. การสื่อสารทางอื่น ๆ ได้แก่ วิทยุ โทรศัพท์
๒๑	๑๑ - ๑๕ พ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันลอยกระทง ๑. ความเป็นมาและความสำคัญของประเพณีลอยกระทง ๒. กลีบบและฐานกระทง-การชั่งน้ำหนัก ๓. การจมน้ำ - ลอยโดยการทดลองหาจำนวนกลีบกระทงที่มากที่สุดที่กระทงไม่จมน้ำ ๔. การบันทึกและนำเสนอผลการทดลอง ๕. การดูแลรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแม่น้ำ
๒๒	๑๘ - ๒๒ พ.ย.๖๗	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยค่านิยมไทย ๑. ฉันเป็นคนไทย ๒. ฉันภูมิใจในความเป็นไทย ที่มีวันสำคัญของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ๓. -คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ มีวัฒนธรรมประเพณีประจำชาติ และท้องถิ่น -รอบตัวเรามีทั้งสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งมีความแตกต่างกัน ๔. -คนไทยมีมารยาทดี มีความซื่อสัตย์ มีน้ำใจ มีวินัย กตัญญู -ชุมชนของเรามีสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน แต่เราอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เพราะเราทุกคนเป็นคนไทย ๕. -คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ พระมหากษัตริย์ไทย ทรงอุปถัมภ์ทุกศาสนาในประเทศไทย ศาสนาทุกศาสนา สอนให้ทุกคนเป็นคนดี -ทุกคนต้องช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
๒๓	๒๕ - ๒๙ พ.ย.๖๗	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยขนาด รูปร่าง รูปทรง ๑. ลักษณะวัสดุทรงสามเหลี่ยม ๒. วัสดุทรงสามเหลี่ยมรอบตัวเรา ๓. เปรียบเทียบความเหมือน ความต่างของวัสดุทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยม และทรงสามเหลี่ยม ๔. จำแนกวัสดุทรงกลม ทรงสี่เหลี่ยม ทรงสามเหลี่ยม และรูปร่างกลม รูปร่างสี่เหลี่ยม รูปร่างสามเหลี่ยม ๕. ประโยชน์ของทรงสามเหลี่ยม

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
๒๔	๒ - ๖ ธ.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันชาติ ๑. วันชาติของประเทศไทยตรงกับวันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี ซึ่งเป็นวันพระบรมราชสมภพ(วันเกิด) พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ๒. วันที่ ๕ ธันวาคมถือเป็นวันพ่อแห่งชาติเนื่องจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ทรงเป็นผู้มีพระคุณแก่ชาติเปรียบเสมือนพ่อของชาวไทย ๓. ความสำคัญของวันชาติและพระคุณพ่อ ๔. ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ๕. การรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน
๒๕	๙ - ๑๓ ธ.ค.๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยกลางวัน-กลางคืน ๑. การเกิดกลางวัน -กลางคืน ๒. ลักษณะของดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว ๓. การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันตามหน้าที่และความรับผิดชอบ ๔. สิ่งมีชีวิตกลางวัน กลางคืน ๕. กิจกรรมการอ่านร่วมกันจากหนังสือเรื่อง “ป่องแบ่งมียอมนอน”
๒๖	๑๖ - ๒๐ ธ.ค.๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยแรงและพลังงานในชีวิตประจำวัน ๑. แรงมีผลทำให้สิ่งต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงรูปร่างและการเคลื่อนที่ เกิดจาก น้ำมัน แก๊สธรรมชาติ ลม ไฟฟ้า คนหรือสัตว์ ช่วยอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน ๒. สิ่งของเครื่องใช้ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าแต่ละชนิดมีวิธีการใช้แตกต่างกัน ต้องใช้ให้ถูกวิธีเพื่อไม่ให้เกิดอันตรายและเป็นการประหยัดพลังงาน
๒๗	๒๓ - ๒๗ ธ.ค.๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยสนุกกับตัวเลข ๑. นับและแสดงจำนวน ๑- ๑๔ ๒. การรวมสิ่งต่าง ๆ สองกลุ่ม และบอกจำนวนที่เกิดจากการรวมสิ่งต่าง ๆ สองกลุ่มมีผลรวมไม่เกิน ๑๔ ๓. การแยกกลุ่มออกจากกลุ่มใหญ่และบอกจำนวนที่เหลือเมื่อแยกกลุ่มย่อยที่มีจำนวนไม่เกิน ๑๔ ๔. การเปรียบเทียบจำนวนของสิ่งต่าง ๆ สองกลุ่มมีจำนวนไม่เกิน ๑๔ เช่น เท่ากัน ไม่เท่ากัน มากกว่า น้อยกว่า ๕. เรียงลำดับที่ของสิ่งต่าง ๆ ไม่เกิน ๕ สิ่ง
๒๘	๓๐ ธ.ค. ๖๗ - ๓ ม.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันขึ้นปีใหม่ ๑. ประวัติความเป็นมาของวันปีใหม่ ๒. แสดงบทบาทประเพณีวันปีใหม่ ๓. การส่งบัตรอวยพรและคำอวยพร ๔. สิ่งที่ควรปฏิบัติในการจัดงานเลี้ยงวันปีใหม่ ๕. การแสดงบทบาทสมมติตามนิทานของขวัญปีใหม่ การ

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			ต่อเติมแบบรูปของขั้วแบบต่าง ๆ
๒๙	๖ - ๑๐ ม.ค.๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยรักการอ่าน ๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหนังสือและตัวหนังสือจากหนังสือภาพ ๑.๑. การอ่านหนังสือนิทานโดยใช้การอ่านร่วมกัน ๑.๒. การอ่านแบบชี้แนะ ๑.๓. การอ่านอิสระ ๒. การเล่นเกมทางภาษาและกิจกรรมรักการอ่าน ๓. การทำหนังสือเล่มเล็ก ๔. การเปรียบเทียบ จำนวน จัดกลุ่มจำนวน ๕. การนับและแสดงจำนวน ๑-๑๙ ๖. พื้นฐานการบวกไม่เกิน ๑๙
๓๐	๑๓ - ๑๗ ม.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยวันเด็ก-วันครู ๑. ความสำคัญของวันเด็ก ๒. คำขวัญวันเด็กประจำปี ๓. หน้าที่ของเด็ก ๔. ความสำคัญของวันครู ๕. การปฏิบัติต่อครูและผู้ใหญ่อย่างมีสัมมาคารวะมีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ
๓๑	๒๐ - ๒๔ ม.ค.๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยฤดูหนาว ๑. ฤดูกาล ๓ ฤดู ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว ช่วงเดือนที่เกิดฤดูกาลต่าง ๆ ในรอบปี การเกิดฤดูกาล ๒. สภาพอากาศและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในฤดูหนาว ๓. แร้งลมและการเคลื่อนที่ของลม ๔. ทดลองการสร้างกระแสม ๕. การรักษาสุขภาพของตนเองในฤดูหนาววิธีการทำให้ร่างกายอบอุ่น
๓๒	๒๗ - ๓๑ ม.ค.๖๘	เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก	หน่วยเศรษฐกิจพอเพียง ๑. ความรู้เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒. การประหยัดอดออม (เงิน) สิ่งของเครื่องใช้น้ำ/ไฟ ๓. การพึ่งพาตนเองการแต่งตัว, การรับประทานอาหารและดื่มนม ๔. การเก็บของเล่นของใช้เข้าที่ด้วยตนเอง ๕. การเลือกอย่างมีเหตุผล
๓๓	๓ - ๗ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยเสียงรอบตัว ๑. เสียงเกิดจากการสั่นของสิ่งต่าง ๆ ๒. เสียงที่เกิดจากแหล่งที่มาของเสียงแตกต่างกันจะไม่เหมือนกัน ๓. การมีสมาธิในการฟังเสียง, จำแนกทิศทางของเสียงจาก

สัปดาห์ที่	วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้	ชื่อหน่วยการจัดประสบการณ์
			เครื่องดนตรีและเครื่องมือต่าง ๆ ๔. การสำรวจเสียงจากวัตถุต่าง ๆ (กระดาษ แก้ว ไม้ โลหะ) ๕. การดูแลรักษาหู - การป้องกันอันตรายจากเสียงดัง - มารยาทในการใช้เสียง
๓๔	๑๐ - ๑๔ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยโลกสวยด้วยสีสันทัน ๑. แม่สีและการผสมสีจากแม่สี ๒. สีผสมชั้นที่ ๓ ๓. ความลับของสีดำ ๔. การทำสีผสมอาหารจากพืช ๕. การทำหวานเย็นจากสีธรรมชาติ
๓๕	๑๗ - ๒๑ ก.พ. ๖๘	สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก	หน่วยปริมาตร น้ำหนัก ๑. ปริมาตรของที่อยู่ในภาชนะต่างกัน ๒. การตวงโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน ๓. การคาดคะเนน้ำหนักของสิ่งของ ๔. น้ำหนักของสิ่งของที่ใส่น้ำมีความสัมพันธ์กับปริมาตรของน้ำที่ล้นออกมา ๕. การชั่งโดยใช้เครื่องมือและหน่วยที่ไม่ใช่หน่วยมาตรฐาน
๓๖	๒๔ - ๒๘ ก.พ. ๖๘	ธรรมชาติรอบตัวเด็ก	หน่วยฤดูร้อน ๑. สภาพอากาศในฤดูร้อนเปรียบเทียบกับร้อน-เย็น ๒. การแต่งกายในฤดูร้อน ๓. ประเพณีวัฒนธรรมและการละเล่นไทย ๔. การดำรงชีวิตของคน สัตว์และการเจริญเติบโตของพืช (การปลูกต้นกระบองเพชร) ๕. โรคในฤดูร้อนและการป้องกัน

สาระที่ควรเรียนรู้

สาระที่ควรเรียนรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อกลางในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดแนวคิดหลังจาก นำสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ มาจัดประสบการณ์ให้เด็ก เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ทั้งนี้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ครูสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็ก โดยให้เด็กได้เรียนรู้ ผ่านประสบการณ์สำคัญ ทั้งนี้ อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตจริงของเด็ก ดังนี้

๒.๑ เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่างหน้าตา รู้จักอวัยวะต่างๆ วิธีระมัดระวังร่างกาย ให้สะอาดและมีสุขภาพอนามัยที่ดี การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การระมัดระวังความปลอดภัยของตนเอง จากผู้อื่นและภัยใกล้ตัว รวมทั้งการปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างปลอดภัย การรู้จักความเป็นมาของตนเองและครอบครัว การ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัวและโรงเรียน การเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น การรู้จักแสดงความคิดเห็น ของตนเองและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การกำกับตนเอง การเล่นและทำสิ่งต่างๆด้วยตนเองตามลำพังหรือกับผู้อื่น การตระหนักรู้เกี่ยวกับตนเอง ความภาคภูมิใจในตนเอง การสะท้อนการรับรู้อารมณ์และความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น การแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกอย่างเหมาะสม การแสดงมารยาทที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม

๒.๒ เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน และบุคคลต่างๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้องหรือใกล้ชิดและมีปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน สถานที่สำคัญ วันสำคัญ อาชีพของ คนในชุมชน ศาสนา แหล่งวัฒนธรรมในชุมชน สัญลักษณ์สำคัญของชาติไทยและการปฏิบัติตามวัฒนธรรมท้องถิ่น และความเป็นไทย หรือแหล่งเรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่นๆ โดยบริบทของโรงเรียนบ้านคลองตะเคียนเป็นพื้นที่ๆ ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เด็กๆจะมีประสบการณ์ตรงจากครอบครัว เช่น กรีดยาง ตัดปาล์ม และปลูกผัก โรงเรียนจึงจัดแหล่งเรียนรู้ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ในเรื่อง เกษตรอินทรีย์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยให้เด็กได้เรียนรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการปลูกพืชง่าย ๆ รู้จักอุปกรณ์ที่ใช้ปลูกพืช ตลอดจนวิธีดูแลให้พืช เจริญเติบโต การเลี้ยงจิ้งหรีด การเลี้ยงกบ เด็กได้เรียนรู้ลักษณะของสัตว์ สามารถจำแนกและแยกประเภทได้

๒.๓ ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับชื่อ ลักษณะ ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ ของมนุษย์ สัตว์ พืช ตลอดจนการรู้จักเกี่ยวกับดิน น้ำ ท้องฟ้า สภาพอากาศ ภัยธรรมชาติ แรง และพลังงานใน ชีวิตประจำวันที่แวดล้อมเด็ก รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการรักษาธรรมชาติ โดยโรงเรียนบ้านคลอง ตะเคียนได้เข้าร่วมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย และได้รับตราพระราชทานเป็นที่เรียบร้อยแล้วเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ผ่านกิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์ โดยบูรณาการเข้ากับ กิจกรรมหลักทั้ง ๖ กิจกรรม (กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรม เกมการศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเสรี/เล่นตามมุม)

๒.๔ สิ่งต่างๆรอบตัวเด็ก เด็กควรเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายในชีวิตประจำวัน ความรู้ พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้หนังสือและตัวหนังสือ รู้จักชื่อ ลักษณะ สี ผิวสัมผัส ขนาด รูปร่าง รูปทรง ปริมาตร น้ำหนัก จำนวน ส่วนประกอบ การเปลี่ยนแปลงและความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆรอบตัว เวลา เงิน ประโยชน์ การใช้งาน และ การเลือกใช้สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ การคมนาคม เทคโนโลยีและการสื่อสารต่างๆ ที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันอย่าง ประหยัด ปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อม โดยจังหวัดชลบุรีเป็นพื้นที่ๆอยู่ในเขตอุตสาหกรรม และเป็นหนึ่งใน ๓ จังหวัดที่ร่วมโครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โรงเรียนบ้านคลองตะเคียนจึงจัด ประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ ความหมาย และสิ่งต่างๆที่จะเกิดขึ้นตามมา และปลูกฝังให้เด็กปฐมวัยได้มีมี คุณลักษณะพื้นฐานทางสังคมที่ดี ๑๐ ประการ ความซื่อสัตย์ ระเบียบวินัยและตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้ ขยันและอดทน ประหยัด ความปลอดภัย ความคิดสร้างสรรค์ ทำงานเป็นทีม จิตสาธารณะ เพื่อเด็กปฐมวัย จะได้มีพื้นฐานในการปฏิบัติตนเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ โดยบูรณาการเข้ากับกิจกรรมหลักทั้ง

๖ กิจกรรม(กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเกมการศึกษา กิจกรรมสร้างสรรค์ และกิจกรรมเสรี/เล่นตามมุม)

การจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓ – ๖ ปี เป็นการจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการผ่านการเล่น การลงมือกระทำจากประสบการณ์ตรงอย่างหลากหลาย เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ไม่จัดเป็นรายวิชาโดยมีหลักการ และแนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

๑. หลักการจัดประสบการณ์

๑.๑ จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้หลากหลาย เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างสมดุล และต่อเนื่อง

๑.๒ เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

๑.๓ จัดให้เด็กได้รับการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาการของเด็ก

๑.๔ จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ พร้อมทั้งนำผลการประเมินมาพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

๑.๕ ให้พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

๒. แนวทางการจัดประสบการณ์

๒.๑ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

๒.๒ จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ของเด็ก เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง

๒.๓ จัดประสบการณ์แบบบูรณาการ โดยบูรณาการทั้งกิจกรรม ทักษะ และสาระการเรียนรู้

๒.๔ จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิดโดยครูหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก

๒.๕ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

๒.๖ จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

๒.๗ จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๒.๘ จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่ตีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

๒.๙ จัดทำสารนิทัศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

๒.๑๐ จัดประสบการณ์โดยให้พ่อแม่ ครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วมทั้งการวางแผน การสนับสนุน สื่อแหล่งเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

๓. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ ๓ - ๖ ปีบริบูรณ์ สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์ทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

๓.๑ หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

๑. กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละวันแต่ยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย ๓-๔ ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ ๘-๑๒ นาที

วัย ๔ - ๕ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๒-๑๕ นาที

วัย ๕-๖ ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ ๑๕- ๒๐ นาที

๒. กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า ๒๐ นาที

๓. กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักเลือกตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา คิดสร้างสรรค์ เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ ๔๐-๖๐ นาที

๔. กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและครูผู้สอนหรือผู้จัดประสบการณ์เป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้ กิจกรรมที่ต้องออกกำลังควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

๓.๒ ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน

การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงานและสภาพชุมชน ที่สำคัญครูผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เป็นการพัฒนาความแข็งแรง การทรงตัว ความยืดหยุ่น ความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะต่าง ๆ และจังหวะการเคลื่อนไหวในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม ปีนป่ายเล่นอิสระ เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

๓.๒.๒ การพัฒนาการกล้ามเนื้อเล็ก เป็นการพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก กล้ามเนื้อมือ-นิ้วมือการประสานสัมพันธ์ระหว่างกล้ามเนื้อมือและระบบประสาทตามือได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์ โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นเครื่องสัมผัส เล่นเกมการศึกษา ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม และใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

๓.๒.๓ การพัฒนาการอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เป็นการปลูกฝังให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือโดยจัดกิจกรรมต่างๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๔ การพัฒนาสังคมนิสัย เป็นการพัฒนาให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันมีนิสัยรักการทำงาน รับผิดชอบ รับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น โดยรวมทั้งรับผิดชอบอันตรายเป็นคนแปลกหน้า ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎหมายกติกาข้อตกลงของร่วมนวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ

๓.๒.๕ การพัฒนาการคิด เป็นการพัฒนาให้เด็กมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาความ คิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ และคิดเชิงเหตุผลทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์โดยจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปรายและเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ศึกษานอกสถานที่ เล่นเกมการศึกษา ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน ฝึกออกแบบและสร้างชิ้นงาน และทำกิจกรรมทั้งเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่และรายบุคคล

๓.๒.๖ การพัฒนาภาษา เป็นการพัฒนาให้เด็กใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ที่เด็กมีประสบการณ์โดยสามารถตั้งคำถามในสิ่งที่สงสัยใคร่รู้ จัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กได้กล้าแสดงออกในการฟัง พูด อ่าน เขียน มีนิสัยรักการอ่าน และบุคคลแวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

๓.๒.๗ การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่างๆ โดยจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ดนตรี การเคลื่อนไหว และจังหวะตามจินตนาการ ประดิษฐ์สิ่งต่างๆ อย่างอิสระ เล่นบทบาทสมมติ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก และเล่นก่อสร้าง

การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา มีความสำคัญต่อเด็กเนื่องจากธรรมชาติของเด็กในวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบๆตัว ดังนั้น การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็น ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้าจึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ๑.ความสะอาด ความปลอดภัย
- ๒.ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
- ๓.ความสะดวกในการทำกิจกรรม
- ๔.ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
- ๕.ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
- ๖.บรรยากาศในการเรียนรู้ การจัดที่เล่นและมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

๑. พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและผู้สอน

- ๑.๑ ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- ๑.๒ ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
- ๑.๓ ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
- ๑.๔ ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
- ๑.๕ ป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ

๒. พื้นที่ปฏิบัติการและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่งโดยไม่รบกวนผู้อื่น

๓. พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นอย่างเสรีประมาณวันละ ๖๐ นาทีการจัดมุมเล่นต่างๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- ๓.๑ ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย ๓-๕ มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง
- ๓.๒ ควรได้มีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก
- ๓.๓ ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการจำลองการเกิดผีเสื้อลงไว้ให้เด็กดูในมุมธรรมชาติศึกษาหรือมุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
- ๓.๔ ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากเรียนรู้ อยากเข้าเล่น

๓.๕ ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัดเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษาและบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบๆบริเวณสถานศึกษา สิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กเล่น ต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

สนามเด็กเล่น มีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน หวาย หญ้า พื้นที่สำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่ไล่แจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับ ปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจตราเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรงปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ได้ต้นไม้ร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครองบริเวณธรรมชาติ ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษา มีไม่มากนัก อาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง

สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อประกอบการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควร มีสื่อทั้งที่เป็นประเภท ๒ มิติ และ/หรือ ๓ มิติ ที่เป็นสื่อของจริง สื่อธรรมชาติ สื่อที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก สื่อสะท้อน วัฒนธรรม สื่อที่ปลอดภัยต่อตัวเด็ก สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่างๆให้ครบทุกด้านสื่อที่เอื้อให้เด็กเรียนรู้ผ่านประสาท สัมผัสทั้งห้า โดยการจัดการใช้สื่อเริ่มต้นจาก **สื่อของจริง ภาพถ่าย ภาพโครงสร้าง และ สัญลักษณ์** ทั้งนี้การใช้สื่อ ต้องเหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจและความต้องการของเด็กที่หลากหลาย ตัวอย่างสื่อประกอบการจัดกิจกรรม มีดังนี้

กิจกรรมเสรี /การเล่นตามมุม

๑. มุมบทบาทสมมติ อาจจัดเป็นมุมเล่น ดังนี้

๑.๑ มุมบ้าน

- ❖ ของเล่นเครื่องใช้ในครัวขนาดเล็ก หรือของจำลอง เช่น เต้า กระทะ ครก กาน้ำ เขียง มีดพลาสติก หม้อ จาน ช้อน ถ้วยชาม กะละมัง ฯลฯ
- ❖ เครื่องเล่นตุ๊กตา เสื้อผ้าตุ๊กตา เตียง เปลเด็ก ตุ๊กตา
- ❖ เครื่องแต่งบ้านจำลอง เช่น ชุดรับแขก โต๊ะเครื่องแป้ง หมอนอิง กระจกขนาดเห็นเต็มตัว หวี ตลับแป้ง ฯลฯ
- ❖ เครื่องแต่งกายบุคคลอาชีพต่าง ๆ ที่ใช้แล้ว เช่น ชุดเครื่องแบบทหาร ตำรวจ ชุดเสื้อผ้าผู้ใหญ่ชายและหญิง รองเท้า กระเป๋าถือที่ไม่ใช้แล้ว ฯลฯ
- ❖ โทรศัพท์ เตารีดจำลอง ที่รีดผ้าจำลอง
- ❖ ภาพถ่ายและรายการอาหาร

๑.๒ มุมหมอ

- เครื่องเล่นจำลองแบบเครื่องมือแพทย์และอุปกรณ์การรักษาผู้ป่วย เช่น หูฟัง เสื้อคลุมหมอ ฯลฯ
- ❖ อุปกรณ์สำหรับเลียนแบบการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย เช่น กระดาษ ดินสอ ฯลฯ

๑.๓ มุมร้านค้า

- ❖ กล่องและขวดผลิตภัณฑ์ต่างๆที่ใช้แล้ว
- ❖ อุปกรณ์ประกอบการเล่น เช่น เครื่องคิดเลข ลูกคิด ธนบัตรจำลอง ฯลฯ

๒. มุมบล็อก

- ❖ ไม้บล็อกหรือแท่งไม้ที่มีขนาดและรูปทรงต่างกัน จำนวนตั้งแต่ ๕๐ ชิ้นขึ้นไป
- ❖ ของเล่นจำลอง เช่น รถยนต์ เครื่องบิน รถไฟ คน สัตว์ ต้นไม้ ฯลฯ
- ❖ ภาพถ่ายต่างๆ
- ที่จัดเก็บไม้บล็อกหรือแท่งไม้อาจเป็นชั้น ลังไม้หรือพลาสติก แยกตามรูปทรง ขนาด

๓. มุมหนังสือ

- ❖ หนังสือภาพนิทาน สมุดภาพ หนังสือภาพที่มีคำและประโยคสั้น ๆ พร้อมภาพ
- ❖ ชั้นหรือที่วางหนังสือ
- ❖ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการสร้างบรรยากาศการอ่าน เช่น เสื่อ พรม หมอน ฯลฯ
- ❖ สมุดเขียนนิทานบล็อกกลับบ้าน
- ❖ อุปกรณ์สำหรับการเขียน
- ❖ อุปกรณ์เสริม เช่น เครื่องเล่นเทป ตลับเทปนิทานพร้อมหนังสือนิทาน หูฟัง ฯลฯ

๔. มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา

- ❖ วัสดุต่าง ๆ จากธรรมชาติ เช่น เมล็ดพืชต่าง ๆ เปลือกหอย ดิน หิน แร่ ฯลฯ
- ❖ เครื่องมือเครื่องใช้ในการสำรวจ สังเกต ทดลอง เช่น แว่นขยาย แม่เหล็ก เข็มทิศ เครื่องชั่ง ฯลฯ

๕. มุมอาเซียน

- ❖ ธงของแต่ละประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียน
- ❖ คำกล่าวทักทายของแต่ละประเทศ
- ❖ ภาพการแต่งกายประจำชาติในกลุ่มประเทศอาเซียน

กิจกรรมสร้างสรรค์ ควรมีวัสดุ อุปกรณ์ ดังนี้

๑. การวาดภาพและระบายสี

- สีเทียนแท่งใหญ่ สีไม้ สีชอล์ก สีน้ำ
- พู่กันขนาดใหญ่ (ประมาณเบอร์ ๑๒)
- กระดาษ
- เลือกลูม หรือผ้ากันเปื้อน

๒. การเล่นกับสี

- ❖ การเป่าสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ สีน้ำ
- ❖ การหยดสี มี กระดาษ หลอดกาแฟ พู่กัน สีน้ำ
- ❖ การพับสี มี กระดาษ สีน้ำ พู่กัน
- ❖ การเทสี มี กระดาษ สีน้ำ
- ❖ การละเลงสี มี กระดาษ สีน้ำ แป้งเปียก

๓. การพิมพ์ภาพ

- ❖ แม่พิมพ์ต่าง ๆ จากของจริง เช่น นิ้วมือ ใบไม้ ก้านกล้วย ฯลฯ
- ❖ แม่พิมพ์จากวัสดุอื่น ๆ เช่น เชือก เส้นด้าย ทรายาง ฯลฯ
- ❖ กระดาษ ผ้าเช็ดมือ สีโปสเตอร์ (สีน้ำ สีฝุ่น ฯลฯ)

๔. การปั้น เช่น ดินน้ำมัน ดินเหนียว แป้งโดว์ แผ่นรองปั้น แม่พิมพ์รูปต่าง ๆ ไม้nard แป้ง ฯลฯ

๕. การพับ ฉีก ตัดปะ เช่น กระดาษ หรือวัสดุอื่น ๆ ที่จะใช้พับ ฉีก ตัด ปะ กรรไกรขนาดเล็ก

ปลายมน กาวน้ำหรือแป้งเปียก ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๖. การประดิษฐ์เศษวัสดุ เช่น เศษวัสดุต่าง ๆ มีกล่องกระดาษ แกนกระดาษ เศษผ้า เศษไหม กาว กรรไกร สี ผ้าเช็ดมือ ฯลฯ

๗. การร้อย เช่น ลูกปัด หลอดกาแฟ หลอดด้าย ฯลฯ

๘. การสาน เช่น กระดาษ ใบตอง ใบมะพร้าว ฯลฯ

๙. การเล่นพลาสติกสร้างสรรค์ พลาสติกชิ้นเล็ก ๆ รูปทรงต่าง ๆ ผู้เล่นสามารถนำมาต่อเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการ

๑๐. การสร้างรูป เช่น จากกระดานปักหมุด จากแป้นตะปูที่ใช้หนังยางหรือเชือก ผูกตั้งให้เป็นรูปร่างต่าง ๆ

เกมการศึกษา ตัวอย่างสื่อประเภทเกมการศึกษามีดังนี้

๑. เกมจับคู่

- ❖ จับคู่รูปร่างที่เหมือนกัน
- ❖ จับคู่ภาพเงา
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนอยู่ในภาพหลัก
- ❖ จับคู่สิ่งที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่ใช้คู่กัน
- ❖ จับคู่ภาพส่วนเต็มกับส่วนย่อย
- ❖ จับคู่ภาพกับโครงร่าง
- ❖ จับคู่ภาพชิ้นส่วนที่หายไป
- ❖ จับคู่ภาพที่เป็นประเภทเดียวกัน
- ❖ จับคู่ภาพที่ซ่อนกัน
- ❖ จับคู่ภาพสัมพันธ์แบบตรงกันข้าม
- ❖ จับคู่ภาพที่สมมาตรกัน
- ❖ จับคู่แบบอุปมาอุปไมย
- ❖ จับคู่แบบอนุกรม

๒. เกมภาพตัดต่อ

- ❖ ภาพตัดต่อที่สัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ผลไม้ ผัก ฯลฯ

๓. เกมจัดหมวดหมู่

- ❖ ภาพสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาจัดเป็นพวก ๆ
- ❖ ภาพเกี่ยวกับประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน
- ❖ ภาพจัดหมวดหมู่ตามรูปร่าง สี ขนาด รูปทรงเรขาคณิต

๔. เกมวางภาพต่อปลาย (โดมิโน)

- ❖ โดมิโนภาพเหมือน
- ❖ โดมิโนภาพสัมพันธ์

๕. เกมเรียงลำดับ

- ❖ เรียงลำดับภาพเหตุการณ์ต่อเนื่อง
- ❖ เรียงลำดับขนาด

๖. เกมศึกษารายละเอียดของภาพ (ลือตโต้)

๗. เกมจับคู่แบบตารางสัมพันธ์ (เมตริกเกม)

๘. เกมพื้นฐานการบวก

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมในวงกลม ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. สื่อของจริงที่อยู่ใกล้ตัวและสื่อจากธรรมชาติหรือวัสดุท้องถิ่น เช่น ต้นไม้ ใบไม้ เปลือกหอย เสื้อผ้า ฯลฯ
๒. สื่อที่จำลองขึ้น เช่น ลูกโลก ตุ๊กตาสัตว์ ฯลฯ
๓. สื่อประเภทภาพ เช่น ภาพพลิก ภาพโปสเตอร์ หนังสือภาพ ฯลฯ
๔. สื่อเทคโนโลยี เช่น วิทย์ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องขยายเสียง โทรศัพท์

กิจกรรมกลางแจ้ง ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเล่นสนาม เช่น เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน ฯลฯ
 ๒. ที่เล่นทราย มีทรายละเอียด เครื่องเล่นทราย เครื่องตวง ฯลฯ
 ๓. ที่เล่นน้ำ มีภาชนะใส่น้ำหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี เสื้อคลุมหรือผ้ากันเปื้อนพลาสติก อุปกรณ์เล่นน้ำ เช่น ถ้วยตวง ขวดต่างๆ สายยาง กรวยกรอกน้ำ ตุ๊กตาทายาง ฯลฯ
- กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ ตัวอย่างสื่อมีดังนี้

๑. เครื่องเคาะจังหวะ เช่น ฉิ่ง เหล็กสามเหลี่ยม กรับ รำมะนา กลอง ฯลฯ อุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหว เช่น หนังสือพิมพ์ ธิบิ้น แถบผ้า ห่วง
๒. หวาย ถูทราย ฯลฯ

การเลือกสื่อ มีวิธีการเลือกสื่อ ดังนี้

๑. เลือกให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและเรื่องที่สอน
๒. เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
๓. เลือกให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เด็กอยู่หรือสถานภาพของสถานศึกษา
๔. มีวิธีการใช้ง่าย และนำไปใช้ได้หลายกิจกรรม
๕. มีความถูกต้องตามเนื้อหาและทันสมัย
๖. มีคุณภาพดี เช่น ภาพชัดเจน ขนาดเหมาะสม ไม่ใช่สีสะท้อนแสง
๗. เลือกสื่อที่เด็กเข้าใจง่ายในเวลาสั้น ๆ ไม่ซับซ้อน
๘. เลือกสื่อที่สามารถสัมผัสได้
๙. เลือกสื่อเพื่อใช้ฝึก และส่งเสริมการคิดเป็น ทำเป็น และกล้าแสดงความคิดเห็นด้วยความมั่นใจ

การจัดหาสื่อ สามารถจัดหาได้หลายวิธี คือ

๑. จัดหาโดยการขอยืมจากแหล่งต่างๆ เช่น ศูนย์สื่อของสถานศึกษาของรัฐบาล หรือ สถานศึกษาเอกชน ฯลฯ
๒. จัดซื้อสื่อและเครื่องเล่นโดยวางแผนการจัดซื้อตามลำดับความจำเป็น เพื่อให้สอดคล้องกับงบประมาณที่ทางสถานศึกษาสามารถจัดสรรให้และสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์
๓. ผลิตสื่อและเครื่องเล่นขึ้นใช้เองโดยใช้วัสดุที่ปลอดภัยและหาง่ายเป็นเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นๆ เช่น กระดาษแข็งจากลังกระดาษ รูปภาพจากแผ่นป้ายโฆษณา รูปภาพจากหนังสือนิตยสารต่างๆ เป็นต้น

ขั้นตอนการดำเนินการผลิตสื่อสำหรับเด็ก มีดังนี้

๑. สำรวจความต้องการของการใช้สื่อให้ตรงกับจุดประสงค์ สาระการเรียนรู้และกิจกรรมที่จัด
๒. วางแผนการผลิต โดยกำหนดจุดมุ่งหมายและรูปแบบของสื่อให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก
สื่อ นั้นจะต้องมีความคงทนแข็งแรง ประณีตและสะดวกต่อการใช้
๓. ผลิตสื่อตามรูปแบบที่เตรียมไว้
๔. นำสื่อไปทดลองใช้หลาย ๆ ครั้งเพื่อหาข้อดี ข้อเสียจะได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
๕. นำสื่อที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้จริง

การใช้สื่อ ดำเนินการดังนี้

๑.การเตรียมพร้อมก่อนใช้สื่อ มีขั้นตอน คือ

๑.๑ เตรียมตัวผู้สอน

- ❖ ผู้สอนจะต้องศึกษาจุดมุ่งหมายและวางแผนว่าจะจัดกิจกรรมอะไรบ้าง
- ❖ เตรียมจัดหาสื่อและศึกษาวิธีการใช้สื่อ
- ❖ จัดเตรียมสื่อและวัสดุอื่น ๆ ที่จะต้องใช้ร่วมกัน
- ❖ ทดลองใช้สื่อก่อนนำไปใช้จริง

๑.๒ เตรียมตัวเด็ก

- ❖ ศึกษาความรู้พื้นฐานเดิมของเด็กให้สัมพันธ์กับเรื่องที่จะสอน
- ❖ สร้างความสนใจเด็กโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
- ❖ ให้เด็กมีความรับผิดชอบ รู้จักใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ ไม่ใช่ทำลาย เล่นแล้วเก็บให้ถูกที่

๑.๓ เตรียมสื่อให้พร้อมก่อนนำไปใช้

- ❖ จัดลำดับการใช้สื่อว่าจะใช้อะไรก่อนหรือหลัง เพื่อความสะดวกในการสอน
- ❖ ตรวจสอบและเตรียมเครื่องมือให้พร้อมที่จะใช้ได้ทันที
- ❖ เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ร่วมกับสื่อ

๒.การนำเสนอสื่อ เพื่อให้บรรลุผลโดยเฉพาะใน กิจกรรมเสริมประสบการณ์ / กิจกรรมวงกลม / กิจกรรมกลุ่มย่อย ควรปฏิบัติ ดังนี้

๒.๑ สร้างความพร้อมและสร้างความสนใจให้เด็กก่อนจัดกิจกรรมทุกครั้ง

๒.๒ ใช้สื่อตามลำดับขั้นของแผนการจัดกิจกรรมที่กำหนดไว้

๒.๓ ไม่ควรให้เด็กเห็นสื่อหลายๆชนิดพร้อมๆกัน เพราะจะทำให้เด็กไม่สนใจกิจกรรมที่สอน

๒.๔ ผู้สอนควรยืนอยู่ด้านข้างหรือด้านหลังของสื่อที่ใช้กับเด็ก ผู้สอนไม่ควรยืน หันหลังให้เด็ก จะต้องพูดคุยกับเด็กและสังเกตความสนใจของเด็ก พร้อมทั้งสำรวจข้อบกพร่องของสื่อที่ใช้ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

๒.๕ เปิดโอกาสให้เด็กได้ร่วมใช้สื่อ

ข้อควรระวังในการใช้สื่อการเรียนการสอน การใช้สื่อในระดับปฐมวัยควรระวังในเรื่องต่อไปนี้

๑.วัสดุที่ใช้ ต้องไม่มีพิษ ไม่หัก และแตกง่าย มีพื้นผิวเรียบ ไม่เป็นเสี้ยน

๒.ขนาด ไม่ควรมีขนาดใหญ่เกินไป เพราะยากต่อการหยิบยก อาจจะตกลงมาเสียหาย แตก เป็นอันตรายต่อเด็กหรือใช้ไม่สะดวก เช่น กรรไกรขนาดใหญ่ โต๊ะ เก้าอี้ที่ใหญ่ และสูงเกินไป และไม่ควรมีขนาดเล็กเกินไป เด็กอาจจะนำไปอมหรือกลืนทำให้ติดคอหรือไหลลงท้องได้ เช่น ลูกปัดเล็ก ลูกแก้วเล็ก ฯลฯ

๓. รูปทรง ไม่เป็นรูปทรงแหลม รูปทรงเหลี่ยม เป็นสัน

๔. น้ำหนัก ไม่ควรมีน้ำหนักมาก เพราะเด็กยกหรือหยิบไม่ไหว อาจะตกลงมาเป็นอันตรายต่อตัวเด็ก

๕. สื่อหลีกเลี่ยงสื่อที่เป็นอันตรายต่อตัวเด็ก เช่น สารเคมี วัตถุไวไฟ ฯลฯ

๖. สี หลีกเลี่ยงสีที่เป็นอันตรายต่อสายตา เช่น สีสะท้อนแสง ฯลฯ

การประเมินการใช้สื่อ

ควรพิจารณาจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ผู้สอน เด็ก และสื่อ เพื่อจะได้ทราบว่าสื่อนั้นช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด จะได้นำมาปรับปรุงการผลิตและการใช้สื่อให้ดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีสังเกต ดังนี้

๑. สื่อนั้นช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้เพียงใด
๒. เด็กชอบสื่อนั้นเพียงใด
๓. สื่อนั้นช่วยให้การสอนตรงกับจุดประสงค์หรือไม่ ถูกต้องตามสาระการเรียนรู้และทันสมัยหรือไม่
๔. สื่อนั้นช่วยให้เด็กสนใจมากน้อยเพียงใด เพราะเหตุใด

การเก็บ รักษา และซ่อมแซมสื่อ

การจัดเก็บสื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กฝึกการสังเกต การเปรียบเทียบ การจัดกลุ่ม ส่งเสริมความรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ช่วยเหลือ ผู้สอนไม่ควรใช้การเก็บสื่อเป็นการลงโทษเด็ก โดยดำเนินการดังนี้

๑. เก็บสื่อให้เป็นระเบียบและเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะประเภทของสื่อ สื่อที่เหมือนกันจัดเก็บหรือจัดวางไว้ด้วยกัน
๒. วางสื่อในระดับสายตาของเด็ก เพื่อให้เด็กหยิบใช้ จัดเก็บได้ด้วยตนเอง
๓. ภาชนะที่จัดเก็บสื่อควรโปร่งใส เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งที่อยู่ภายในได้ง่ายและควรมีมือจับเพื่อให้สะดวกในการขนย้าย
๔. ฝึกให้เด็กรู้ความหมายของรูปภาพหรือสีที่เป็นสัญลักษณ์แทนหมวดหมู่ ประเภทสื่อ เพื่อเด็กจะได้เก็บเข้าที่ได้ถูกต้อง การใช้สัญลักษณ์ควรมีความหมายต่อการเรียนรู้ของเด็ก สัญลักษณ์ควรใช้สื่อของจริง ภาพถ่ายหรือสำเนาภาพวาด ภาพโครงร่างหรือภาพประจูด หรือบัตรคำติดคู่กับสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง
๕. ตรวจสอบสื่อหลังจากที่ใช้แล้วทุกครั้งว่ามีสภาพสมบูรณ์ จำนวนครบถ้วนหรือไม่
๖. ซ่อมแซมสื่อชำรุด และทำเต็มส่วนที่ขาดหายไปให้ครบชุด

การพัฒนาสื่อ

การพัฒนาสื่อเพื่อใช้ประกอบการจัดกิจกรรมในระดับปฐมวัยนั้น ก่อนอื่นควรได้สำรวจข้อมูล สภาพปัญหาต่างๆของสื่อทุกประเภทที่ใช้อยู่ว่ามีอะไรบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข เพื่อจะได้ปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับความต้องการ

แนวทางการพัฒนาสื่อ ควรมีลักษณะเฉพาะ ดังนี้

๑. ปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเข้ากับเหตุการณ์ ใช้ได้สะดวก ไม่ซับซ้อนเกินไป เหมาะสมกับวัยของเด็ก
๒. รักษาความสะอาดของสื่อ ถ้าเป็นวัสดุที่ล้างน้ำได้ เมื่อใช้แล้วควรได้ล้างเช็ด หรือ ปิดฝุนให้สะอาด เก็บไว้เป็นหมวดหมู่ วางเป็นระเบียบหยิบใช้ง่าย
๓. ถ้าเป็นสื่อที่ผู้สอนผลิตขึ้นมาใช้เองและผ่านการทดลองใช้มาแล้ว ควรเขียนคู่มือประกอบการใช้สื่อนั้น โดยบอกชื่อสื่อ ประโยชน์และวิธีใช้สื่อ รวมทั้งจำนวนชิ้นส่วนของสื่อในชุดนั้นและเก็บคู่มือไว้ในซองหรือถุง พร้อมสื่อที่ผลิต
๔. พัฒนาสื่อที่สร้างสรรค์ ใช้ได้เอนกประสงค์ คือ เป็นได้ทั้งสื่อเสริมพัฒนาการ และเป็นของเล่นสนุกสนานเพลิดเพลิน

แหล่งการเรียนรู้

โรงเรียนบ้านคลองตะเคียนได้แบ่งประเภทของแหล่งเรียนรู้ ได้ดังนี้

๑. แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล ได้แก่ วิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ที่จัดทำมาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจอย่างกระจ่างแก่เด็กโดยสอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ต่างๆ ได้แก่

- กำนันตำบลคลองพลู
- เจ้าหน้าที่ใน อบต.
- เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
- พระสงฆ์
- พ่อค้า – แม่ค้า
- เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ผู้ปกครอง
- ช่างตัดผม / ช่างเสริมสวย
- ครู
- ภารโรง
- ฯลฯ

๒. แหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน ได้แก่ แหล่งข้อมูลหรือแหล่งวิทยาการต่างๆ ที่อยู่ในชุมชน มีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและประเพณีช่วยให้เด็กสามารถเชื่อมโยงโลกภายในและโลกภายนอก (inner world & outer world) ได้ และสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของเด็กปฐมวัย ได้แก่

- ห้องสมุดโรงเรียนบ้านคลองตะเคียน
- ห้องวิทยาศาสตร์
- วัดคลองตะเคียน
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล บ้านคลองตะเคียน
- สถานีตำรวจ
- สถานที่ทำการกำนันตำบลคลองพลู
- องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู
- โรงพยาบาลหนองใหญ่
- ร้านค้าในหมู่บ้าน
- ร้านตัดผมชาย-หญิง
- แปลงผักสวนครัว โรงเรียนบ้านคลองตะเคียน

๓. สถานที่สำคัญต่างๆ ได้แก่ แหล่งความรู้สำคัญต่างๆ ที่เด็กให้ความสนใจ ได้แก่

- ศูนย์การเรียนรู้สวนป่าวังจันทร์
- วัดบุญญาวาส
- วัดโพธิ์
- โรงเมลิ็ดมะม่วงหิมพานต์ กำนันตำบลคลองพลู
- ฯลฯ

การประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อตนเอง และเป็น ส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กในแต่ละวัน ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการเด็กต้องนำมาจัดทำสารนิทัศน์หรือจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ ด้วยการรวบรวมผลงานสำหรับเด็กเป็นรายบุคคลที่สามารถบอกเรื่องราวหรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับว่าเด็กเกิดการ เรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ทั้งนี้ ให้นำข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการเด็กมาพิจารณา ปรับปรุงวางแผน การ จัดกิจกรรม และส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

การประเมินพัฒนาการควรยึดหลัก ดังนี้

๑. วางแผนการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบ
๒. ประเมินพัฒนาการเด็กครบทุกด้าน
๓. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
๔. ประเมินพัฒนาการตามสภาพจริงจากกิจกรรมประจำวันด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย
๕. ไม่ควรใช้แบบทดสอบ
๖. สรุปผลการประเมิน จัดทำข้อมูลและนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาเด็ก

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ ๓ – ๖ ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนากับเด็ก การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

ประเภทของการประเมินพัฒนาการ

การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของเด็ก ประกอบด้วย ๑) วัตถุประสงค์ (Objective) ซึ่งตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมายถึง จุดหมายซึ่งเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้และสภาพ ที่พึงประสงค์ ๒) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ (Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการได้มาของความรู้หรือทักษะผ่านการ กระทำสิ่งต่างๆที่สำคัญตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดให้หรือที่เรียกว่า ประสบการณ์สำคัญ ในการช่วยอธิบาย ให้ครูเข้าใจถึงประสบการณ์ที่เด็กปฐมวัยต้องทำเพื่อเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว และช่วยแนะผู้สอนในการสังเกต สนับสนุน และวางแผนการจัดกิจกรรมให้เด็กและ ๓) การประเมินผล(Evaluation) เพื่อตรวจสอบพฤติกรรมหรือความสามารถ ตามวัยที่คาดหวังให้เด็กเกิดขึ้นบนพื้นฐานพัฒนาการตามวัยหรือความสามารถตามธรรมชาติในแต่ละระดับอายุ เรียกว่า สภาพที่พึงประสงค์ ที่ใช้เป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการประเมินพัฒนาการเด็ก เป็นเป้าหมายและ กรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพเด็กทั้งนี้ประเภทของการประเมินพัฒนาการ อาจแบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑) แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

การแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งได้ ๒ ประเภท ดังนี้

๑.๑) การประเมินความก้าวหน้าของเด็ก (Formative Evaluation) หรือการประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) หรือการประเมินเพื่อเรียน (Assessment for Learning) เป็นการประเมินระหว่างการจัดประสบการณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในระหว่างทำกิจกรรมประจำวัน/ กิจวัตรประจำวันปกติอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูลแล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุง แก้ไขการเรียนรู้ของเด็ก และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้สอน การประเมินพัฒนาการกับการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้สอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กันหากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ก็ขาด ประสิทธิภาพ เป็นการประเมินผลเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ควรส่งเสริม ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือประเมิน พัฒนาการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้าน ของเด็กเป็นรายบุคคล การใช้แฟ้มสะสมงาน เพื่อให้ได้ข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด สิ่งที่สำคัญที่สุดในการประเมิน

ความก้าวหน้าคือ การจัดประสบการณ์ให้กับเด็กในลักษณะการเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ทำให้การเรียนรู้ของเด็กเพิ่มพูน ปรับเปลี่ยนความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้เด็กสามารถพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองได้

๑.๒) การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) หรือ การประเมินเพื่อตัดสินผลพัฒนาการ (Summative Assessment) หรือการประเมินสรุปผลของการเรียนรู้ (Assessment of Learning) เป็นการประเมินสรุปพัฒนาการ เพื่อตัดสินพัฒนาการของเด็กว่ามีความพร้อมตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยหรือไม่ เพื่อเป็นการเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

ดังนั้น ผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้าของเด็กในระดับห้องเรียนมากกว่าการประเมินเพื่อตัดสินผลพัฒนาการของเด็กเมื่อสิ้นภาคเรียนหรือสิ้นปีการศึกษา

๒) แบ่งตามระดับของการประเมิน

การแบ่งตามระดับของการประเมิน แบ่งได้เป็น ๒ ประเภท

๒.๑) การประเมินพัฒนาการระดับชั้นเรียน เป็นการประเมินพัฒนาการที่อยู่ในกระบวนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ ผู้สอนดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและตัดสินผลการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากกิจกรรมหลัก/หน่วยการเรียนรู้(Unit) ที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ผู้สอนประเมินผลพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้ที่กำหนดเป็นเป้าหมายในแต่ละแผนการจัดประสบการณ์ของหน่วยการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การสังเกต การสนทนา การสัมภาษณ์ การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้า แต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล การแสดงกิริยาอาการต่างๆของเด็กตลอดเวลาที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อตรวจสอบและประเมินว่าเด็กบรรลุตามสภาพที่พึงประสงค์ละตัวบ่งชี้ หรือมีแนวโน้มว่าจะบรรลุสภาพที่พึงประสงค์และตัวบ่งชี้เพียงใด แล้วแก้ไขข้อบกพร่องเป็นระยะๆอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้สอนควรสรุปผลการประเมินพัฒนาการว่า เด็กมีผลอันเกิดจากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้หรือไม่ และมากน้อยเพียงใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมหรือสะสมผลการประเมินพัฒนาการในกิจกรรมประจำวัน/กิจกรรมประจำวัน/หน่วยการเรียนรู้ หรือผลตามรูปแบบการประเมินพัฒนาการที่สถานศึกษากำหนด เพื่อนำมาเป็นข้อมูลใช้ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และเป็นข้อมูลในการสรุปผลการประเมินพัฒนาในระดับสถานศึกษาต่อไปอีกด้วย

๒.๒) การประเมินพัฒนาการระดับสถานศึกษา เป็นการตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเป็นรายบุคคลเป็นรายภาค/รายปี เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเด็กในระดับปฐมวัยของสถานศึกษาว่าส่งผลต่อการเรียนรู้ของเด็กตามเป้าหมายหรือไม่ เด็กมีสิ่งที่ต้องการได้รับการพัฒนาในด้านใด รวมทั้งสามารถนำผลการประเมินพัฒนาการของเด็กในระดับสถานศึกษาไปเป็นข้อมูลและสารสนเทศในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย โครงการหรือวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนการจัดแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาตามแผนการประกันคุณภาพการศึกษาและการรายงานผลการพัฒนาคุณภาพเด็กต่อผู้ปกครอง นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบ ตลอดจนเผยแพร่ต่อสาธารณชน ชุมชน หรือหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

อนึ่ง สำหรับการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในระดับเขตพื้นที่การศึกษาหรือระดับประเทศนั้นหากเขตพื้นที่การศึกษาใดมีความพร้อม อาจมีการดำเนินงานในลักษณะของการสุ่มกลุ่มตัวอย่างเด็กปฐมวัยเข้ารับการประเมินก็ได้ ทั้งนี้ การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยขอให้ถือปฏิบัติตามหลักการการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐

บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานประเมินพัฒนาการ

การดำเนินงานประเมินพัฒนาการของสถานศึกษานั้น ต้องเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการและร่วมรับผิดชอบอย่างเหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละขนาด ดังนี้

ผู้ปฏิบัติ	บทบาทหน้าที่ในการประเมินพัฒนาการ
ผู้สอน	๑. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย และแนวการปฏิบัติการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ๒. วิเคราะห์และวางแผนการประเมินพัฒนาการที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้/กิจกรรมประจำวัน/กิจวัตรประจำวัน ๓. จัดประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ ประเมินพัฒนาการ และบันทึกผลการประจำวัน/กิจวัตรประจำวัน ๔. รวบรวมผลการประเมินพัฒนาการ แปลผลและสรุปผลการประเมินเมื่อสิ้นภาคเรียน และสิ้นปีการศึกษา ๕. สรุปผลการประเมินพัฒนาการระดับชั้นเรียนลงในสมุดบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำวัน ๖. จัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ๗. เสนอผลการประเมินพัฒนาการต่อผู้บริหารสถานศึกษาลงนามอนุมัติ
ผู้บริหารสถานศึกษา	๑. กำหนดผู้รับผิดชอบงานประเมินพัฒนาการตามหลักสูตร และวางแผนทางปฏิบัติการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ๒. นิเทศ กำกับ ติดตามให้การดำเนินการประเมินพัฒนาการให้บรรลุเป้าหมาย ๓. นำผลการประเมินพัฒนาการไปจัดทำรายงานผลการดำเนินงานกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย
พ่อ แม่ ผู้ปกครอง	๑. ให้ความร่วมมือกับผู้สอนในการประเมินพฤติกรรมของเด็กที่สังเกตได้จากที่บ้านเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการแปลผลที่เที่ยงตรงของผู้สอน ๒. รับทราบผลการประเมินของเด็กและสะท้อนให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กในปกครองของตนเอง ๓. ร่วมกับผู้สอนในการจัดประสบการณ์หรือเป็นวิทยากรท้องถิ่น
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๑. ให้ความเห็นชอบและประกาศใช้หลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยและแนวปฏิบัติในการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ๒. รับทราบผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อการประกันคุณภาพภายใน

ผู้ปฏิบัติ	บทบาทหน้าที่ในการประเมินพัฒนาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๑. ส่งเสริมการจัดทำเอกสารหลักฐานว่าด้วยการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา ๒. ส่งเสริมให้ผู้สอนในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในแนวปฏิบัติการประเมินพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย ตลอดจนความเข้าใจในเทคนิควิธีการประเมินพัฒนาการในรูปแบบต่างๆ โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาเครื่องมือพัฒนาการตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและการจัดเก็บเอกสารหลักฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ ๔. ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการประเมินพัฒนาการและการจัดทำเอกสารหลักฐาน ๕. จัดให้มีการประเมินพัฒนาการเด็กที่ดำเนินการโดยเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดและให้ความร่วมมือในการประเมินพัฒนาการระดับประเทศ

แนวปฏิบัติการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในการจัดประสบการณ์ทุกขั้นตอนโดยเริ่มตั้งแต่การประเมินพฤติกรรมของเด็กก่อนการจัดประสบการณ์ การประเมินพฤติกรรมเด็กขณะปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินพฤติกรรมเด็กเมื่อสิ้นสุดการปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้ พฤติกรรมการเรียนรู้และพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็กที่ได้รับการประเมินนั้น ต้องเป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่ผู้สอนวางแผนและออกแบบไว้ การประเมินพัฒนาการจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กบรรลุตามเป้าหมายเพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาเด็กต่อไป สถานศึกษาควรมีกระบวนการประเมินพัฒนาการและการจัดการอย่างเป็นระบบสรุปผลการประเมินพัฒนาการที่ตรงตามความรู้ ความสามารถ ทักษะและพฤติกรรมที่แท้จริงของเด็กสอดคล้องตามหลักการประเมินพัฒนาการ รวมทั้งสะท้อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง แนวปฏิบัติการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของสถานศึกษา มีดังนี้

๑. หลักการสำคัญของการดำเนินการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยควรคำนึงถึงหลักสำคัญของการดำเนินการประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ ๓-๖ ปี ดังนี้

๑.๑ ผู้สอนเป็นผู้รับผิดชอบการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม

๑.๒ การประเมินพัฒนาการ มีจุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อพัฒนาความก้าวหน้าของเด็กและสรุปผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก

๑.๓ การประเมินพัฒนาการต้องมีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์แต่ละวัยซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย

๑.๔ การประเมินพัฒนาการเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต้องดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถประเมินพัฒนาการเด็กได้อย่างรอบด้านสมดุลทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งระดับอายุของเด็ก โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเที่ยงตรง ยุติธรรมและเชื่อถือได้

๑.๕ การประเมินพัฒนาการพิจารณาจากพัฒนาการตามวัยของเด็ก การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้และการร่วมกิจกรรม ควบคู่ไปในการบวนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับอายุ และรูปแบบการจัดการศึกษา และต้องดำเนินการประเมินอย่างต่อเนื่อง

๑.๖ การประเมินพัฒนาการต้องเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้สะท้อนและตรวจสอบผลการประเมินพัฒนาการ

๑.๗ สถานศึกษาควรจัดทำเอกสารบันทึกผลการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษา เช่น แบบบันทึกการประเมินพัฒนาการตามหน่วยการจัดประสบการณ์ สมุดบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น เพื่อเป็นหลักฐานการประเมินและรายงานผลพัฒนาการและสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน เพื่อเป็นการสื่อสารข้อมูลการพัฒนาการได้ระหว่างสถานศึกษากับบ้าน

๒. ขอบเขตของการประเมินพัฒนาการ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดเป้าหมายคุณภาพของเด็กปฐมวัยเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งถือเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นตัวเด็กเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย คุณลักษณะที่ระบุไว้ในมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเด็กทุกคน ดังนั้นสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพมาตรฐานที่พึงประสงค์กำหนด ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัย แนวคิดดังกล่าวอยู่บนฐานความเชื่อที่ว่าเด็กทุกคนสามารถพัฒนาอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมได้ ขอบเขตของการประเมินพัฒนาการประกอบด้วย

๒.๑ สิ่งที่จะประเมิน

๒.๒ วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๒.๓ เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ

๒.๑ สิ่งที่จะประเมิน

การประเมินพัฒนาการสำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี มีเป้าหมายสำคัญคือ มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์จำนวน ๑๒ ข้อ ดังนี้

๑. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย ๒ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๑ ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี

มาตรฐานที่ ๒ กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและประสานสัมพันธ์

กัน

๒. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๓ มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข

มาตรฐานที่ ๔ ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

มาตรฐานที่ ๕ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม

๓. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย ๓ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๖ มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

มาตรฐานที่ ๗ รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย

มาตรฐานที่ ๘ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบ

ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย ๔ มาตรฐาน คือ

มาตรฐานที่ ๙ ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ ๑๐ มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ ๑๑ มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๑๒ มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย

สิ่งที่จะประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยแต่ละด้าน มีดังนี้

ด้านร่างกาย ประกอบด้วย การประเมินการมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ สุขภาพอนามัย สุขนิสัยที่ดี การรู้จักรักษาความปลอดภัย การเคลื่อนไหวและการทรงตัว การเล่นและการออกกำลังกาย และการใช้มืออย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน

ด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์อย่างเหมาะสมกับวัยและสถานการณ์ ความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความสนใจ/ความสามารถ/และมีความสุขในการทำงานศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ความรับผิดชอบในการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริตและรู้สึกถูกผิด ความเมตตากรุณา มีน้ำใจและช่วยเหลือแบ่งปัน ตลอดจนการประหยัติดอดออม และพอเพียง

ด้านสังคม ประกอบด้วย การประเมินความมีวินัยในตนเอง การช่วยเหลือตนเองในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การระวังภัยจากคนแปลกหน้า และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย การดูแลรักษาสมาคมและสิ่งแวดล้อม การมีสัมมาคารวะและมารยาทตามวัฒนธรรมไทย รักษาความเป็นไทย การยอมรับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างบุคคล การมีสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น การปฏิบัติตนเบื้องต้นในการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ด้านสติปัญญา ประกอบด้วย การประเมินความสามารถในการสนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ ความสามารถในการอ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา คิดเชิงเหตุผล คิดรวบยอด การเล่น/การทำงานศิลปะ/การแสดงท่าทาง/เคลื่อนไหวตามจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง การมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และความสามารถในการแสวงหาความรู้

๒.๒ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กแต่ละครั้งควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลายเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด วิธีการที่เหมาะสมและนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัยมีด้วยกันหลายวิธี ดังต่อไปนี้

๑. การสังเกตและการบันทึก การสังเกตมีอยู่ ๒ แบบคือ **การสังเกตอย่างมีระบบ** ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่งคือ **การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ** เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวันและเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้นและผู้สอนจดบันทึกไว้การสังเกตเป็นวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการศึกษาพัฒนาการของเด็ก เมื่อมีการสังเกตก็ต้องมีการบันทึก ผู้สอนควรทราบว่าบันทึกอะไร การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโตและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องนำมาบันทึกเป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน การสังเกตและการบันทึกพัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่ายๆ คือ

๑.๑ แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่างโดยบรรยายพฤติกรรมเด็ก ผู้บันทึกต้องบันทึกวัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และวัน เดือน ปี ที่ทำการบันทึกแต่ละครั้ง

๑.๒ การบันทึกรายวัน เป็นการบันทึกเหตุการณ์หรือประสบการณ์หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยายก็มักจะเน้นเฉพาะเด็กรายที่ต้องการศึกษา ข้อดีของการบันทึกรายวันคือ การชี้ให้เห็นความสามารถเฉพาะอย่างของเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้นสำหรับวินิจฉัยเด็กว่าสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหาและส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นยังช่วยชี้ให้เห็นข้อเสียของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

๑.๓ แบบสำรวจรายการ ช่วยให้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ค่อนข้างละเอียด

๒. การสนทนา สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และพัฒนาการด้านภาษาของเด็กและบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

๓. การสัมภาษณ์ ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กเป็นรายบุคคลและควรจัดในสภาวะแวดล้อมเหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตอบอย่างอิสระจะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็กแต่ละคนและค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

การเตรียมการก่อนการสัมภาษณ์ ผู้สอนควรปฏิบัติ ดังนี้

- กำหนดวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์
- กำหนดคำพูด/คำถามที่จะพูดกับเด็ก ควรเป็นคำถามที่เด็กสามารถตอบได้หลากหลาย ไม่ผิด/ถูก การปฏิบัติขณะสัมภาษณ์
- ผู้สอนควรสร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง
- ผู้สอนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่อบอุ่นไม่เคร่งเครียด
- ผู้สอนควรเปิดโอกาสเวลาให้เด็กมีโอกาสดิและตอบคำถามอย่างอิสระ
- ระยะเวลาสัมภาษณ์ไม่ควรเกิน ๑๐-๒๐ นาที

๔. การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล โดยจัดเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดระบบข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวกับตัวเด็กโดยใช้เครื่องมือต่างๆรวบรวมเอาไว้ได้อย่างมีจุดหมายที่ชัดเจน แสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมเครื่องมืออื่นๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัย ฯลฯ เอาไว้ในแฟ้มผลงาน เพื่อผู้สอนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง การเก็บผลงานของเด็กจะไม่ถือว่าเป็นการประเมินผลทำงานแต่ละชิ้นถูกรวบรวมไว้โดยไม่ได้รับการประเมินจากผู้สอนและไม่มีการนำผลมาปรับปรุงพัฒนาเด็กหรือปรับปรุงการสอนของผู้สอน ดังนั้นจึงเป็นแต่การสะสมผลงานเท่านั้น เช่นแฟ้มผลงานขีดเขียน งานศิลปะ จะเป็นเพียงแค่แฟ้มผลงานที่ไม่มี การประเมิน แฟ้มผลงานนี้จะเป็นเครื่องมือการประเมินต่อเนื่องเมื่องานที่สะสมแต่ละชิ้นถูกใช้ในการบ่งบอก ความก้าวหน้า ความต้องการของเด็ก และเป็นการเก็บสะสมอย่างต่อเนื่องที่สร้างสรรค์โดยผู้สอนและเด็ก

ผู้สอนสามารถใช้แฟ้มผลงานอย่างมีคุณค่าสื่อสารกับผู้ปกครองเพราะการเก็บผลงานเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในแฟ้มผลงานเป็นข้อมูลให้ผู้ปกครองสามารถเปรียบเทียบความก้าวหน้าที่ถูกของเขามีเพิ่มขึ้น จากผลงานชิ้นแรกกับชิ้นต่อมาข้อมูลในแฟ้มผลงานประกอบด้วย ตัวอย่างผลงานการขีดเขียน การอ่าน และข้อมูลบางประการของเด็กที่ผู้สอนเป็นผู้บันทึก เช่นจำนวนเล่มของหนังสือที่เด็กอ่าน ความถี่ของการเลือกอ่านที่มุมหนังสือในช่วงเวลาเลือกเสรี การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ทัศนคติ เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนภาพของความงอกงามในเด็กแต่ละคนได้ชัดเจนกว่าการประเมินโดยการให้เกรด ผู้สอนจะต้องชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงที่มาของการเลือกชิ้นงานแต่ละชิ้นงานที่สะสมในแฟ้มผลงาน เช่น เป็นชิ้นงานที่ดีที่สุดในช่วงระยะเวลาที่เลือกชิ้นงานนั้น เป็นชิ้นงานที่แสดงความต่อเนื่องของงานโครงการ ฯลฯ ผู้สอนควรเชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการคัดสรรชิ้นงานที่บรรจุลงในแฟ้มผลงานของเด็ก

๕. การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก ตัวชี้ของการเจริญเติบโตในเด็กที่ใช้ทั่วไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ ฟัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทางประเมินการเจริญเติบโต มีดังนี้

๕.๑ การประเมินการเจริญเติบโต โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็กแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติ ในกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์อายุกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งใช้สำหรับติดตามการเจริญเติบโตโดยรวม วิธีการใช้กราฟมีขั้นตอน ดังนี้

เมื่อชั่งน้ำหนักเด็กแล้ว นำน้ำหนักมาจุดเครื่องหมายากบาทลงบนกราฟ และอ่านการเจริญเติบโตของเด็ก โดยดูเครื่องหมายากบาทว่าอยู่ในแถบสีใด อ่านข้อความบนแถบสีนั้น ซึ่งแบ่งภาวะโภชนาการเป็น ๓ กลุ่มคือ น้ำหนักที่อยู่ในเกณฑ์ปกติ น้ำหนักมากเกินเกณฑ์ น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ ข้อควรระวังสำหรับผู้ปกครองและผู้สอนคือ ควรดูแลน้ำหนักเด็กอย่างให้แบ่งเบนออกจากเส้นประเมินมิเช่นนั้นเด็กมีโอกาสน้ำหนักมากเกินเกณฑ์หรือน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ได้

ข้อควรคำนึงในการประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

-เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในด้านการเจริญเติบโต บางคนรูปร่างอ้วน บางคนช่วงครึ่งหลังของขวบปีแรก น้ำหนักเด็กจะขึ้นช้า เนื่องจากหิวเล่นมากขึ้นและความอยากอาหารลดลง

ร่างใหญ่ บางคนร่างเล็ก

-ภาวะโภชนาการเป็นตัวสำคัญที่เกี่ยวข้องกับขนาดของรูปร่าง แต่ไม่ใช่สาเหตุเดียว

-กรรมพันธุ์ เด็กอาจมีรูปร่างเหมือนพ่อแม่คนใดคนหนึ่ง ถ้าพ่อหรือแม่เตี้ย ลูกอาจเตี้ยและพวกนี้อาจมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยได้และมักจะเป็นเด็กที่ทานอาหารได้น้อย

๕.๒ การตรวจสอบสุขภาพอนามัย เป็นตัวชี้วัดคุณภาพของเด็ก โดยพิจารณาความสะอาดสิ่งปกติดูร่างกายที่จะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตและการเจริญเติบโตของเด็ก ซึ่งจะประเมินสุขภาพอนามัย ๙ รายการคือ ผมและศีรษะ หูและใบหู มือและเล็บมือ เท้าและเล็บเท้า ปาก ลิ้นและฟัน จมูก ตา ผิวหนังและใบหน้า และเสื้อผ้า

๒.๓ เกณฑ์การประเมินพัฒนาการ

การสร้างเกณฑ์หรือพัฒนาเกณฑ์หรือกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผู้สอนควรให้ความสนใจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. การวางแผนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กอย่างเป็นระบบ เช่น จะสังเกตเด็กคนใดบ้างในแต่ละวัน กำหนดพฤติกรรมที่สังเกตให้ชัดเจน จัดทำตารางกำหนดการสังเกตเด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม ผู้สอนต้องเลือกสรรพฤติกรรมที่ตรงกับระดับพัฒนาการของเด็กคนนั้นจริงๆ

๒. ในกรณีที่ห้องเรียนมีนักเรียนจำนวนมาก ผู้สอนอาจเลือกสังเกตเฉพาะเด็กที่ทำได้ดีแล้วและเด็กที่ยังทำไม่ได้ ส่วนเด็กปานกลางให้ถือว่าทำได้ไปตามกิจกรรม

๓. ผู้สอนต้องสังเกตจากพฤติกรรม คำพูด การปฏิบัติตามขั้นตอนในระหว่างทำงาน/กิจกรรม และคุณภาพของผลงาน/ชิ้นงาน ร่องรอยที่นำมาใช้พิจารณาตัดสินผลของการทำงานหรือการปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น

๓.๑) เวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรม/ทำงาน ถ้าเด็กไม่ชอบ ไม่ชำนาญจะใช้เวลามาก มีท่าทางอึดอัด ไม่กล้า ไม่เต็มใจทำงาน

๓.๒) ความต่อเนื่อง ถ้าเด็กยังมีการหยุดชะงัก ลังเล ทำงานไม่ต่อเนื่อง แสดงว่าเด็กยังไม่ชำนาญหรือยังไม่พร้อม

๓.๓) ความสัมพันธ์ ถ้าการทำงาน/ปฏิบัตินั้นๆมีความสัมพันธ์ต่อเนื่อง ไม่ราบรื่น ท่าทางมือและเท้าไม่สัมพันธ์กัน แสดงว่าเด็กยังไม่ชำนาญหรือยังไม่พร้อม ท่าที่แสดงออกจึงไม่สง่างาม

๓.๔) ความภูมิใจ ถ้าเด็กยังไม่ชื่นชม ก็จะทำงานเพียงให้แล้วเสร็จอย่างรวดเร็ว ไม่มีความภูมิใจในการทำงาน ผลงานจึงไม่ประณีต

๒.๓.๑ ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

การให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้งในระดับชั้นเรียนและระดับสถานศึกษาควรกำหนดในทิศทางหรือรูปแบบเดียวกัน สถานศึกษาสามารถให้ระดับคุณภาพผลการประเมินพัฒนาการของเด็กที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมที่จะประเมิน เป็นระบบตัวเลข เช่น ๑ หรือ ๒ หรือ ๓ หรือเป็นระบบที่ใช้คำสำคัญ เช่น ดี พอใช้ ควรส่งเสริม ตามที่สถานศึกษากำหนด ตัวอย่างเช่น

ระบบตัวเลข	ระบบที่ใช้คำสำคัญ
๓	ดี
๒	พอใช้
๑	ควรส่งเสริม

สถานศึกษาอาจกำหนดระดับคุณภาพของการแสดงออกในพฤติกรรม เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ระบบที่ใช้คำสำคัญ
๑ หรือ ควรส่งเสริม	เด็กมีความลังเล ไม่แน่ใจ ไม่ยอมปฏิบัติตามกิจกรรม ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กยังไม่พร้อม ยังมั่นใจ และกลัวไม่ปลอดภัย ผู้สอนต้องช่วยหรือแสดงให้เห็นเป็นตัวอย่างหรือต้องคอยอยู่ใกล้ๆ ค่อยๆ ให้เด็กทำทีละขั้นตอน พร้อมทั้งให้กำลังใจ
๒ หรือ พอใช้	เด็กแสดงได้เอง แต่ยังไม่คล่อง เด็กกล้าทำมากขึ้นผู้สอนกระตุ้นน้อยลง ผู้สอนต้องคอยแก้ไขในบางครั้ง หรือคอยให้กำลังใจให้เด็กฝึกปฏิบัติมากขึ้น
๓ หรือ ดี	เด็กแสดงได้อย่างชำนาญ คล่องแคล่ว และภูมิใจ เด็กจะแสดงได้เองโดยไม่ต้องกระตุ้น มีความสัมพันธ์ที่ดี

ตัวอย่างคำอธิบายคุณภาพ

พัฒนาการด้านร่างกาย : สุขภาพอนามัย

พัฒนาการด้านร่างกาย : กระโดดเท้าเดียว

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ	ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๑หรือ ควรส่งเสริม	ส่งเสริมความสะอาด	๑หรือ ควรส่งเสริม	ทำได้แต่ไม่ถูกต้อง
๒ หรือ พอใช้	สะอาดพอใช้	๒ หรือ พอใช้	ทำได้ถูกต้อง แต่ไม่คล่องแคล่ว
๓ หรือ ดี	สะอาด	๓ หรือ ดี	ทำได้ถูกต้อง และคล่องแคล่ว

พัฒนาการด้านอารมณ์ : ประหยัด

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๑หรือ ควรส่งเสริม	ใช้สิ่งของเครื่องใช้เกินความจำเป็น
๒ หรือ พอใช้	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดเป็นบางครั้ง
๓ หรือ ดี	ใช้สิ่งของเครื่องใช้อย่างประหยัดตามความจำเป็นทุกครั้ง

พัฒนาการด้านสังคม : ปฏิบัติตามข้อตกลง

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๑หรือ ควรส่งเสริม	ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง
๒ หรือ พอใช้	ปฏิบัติตามข้อตกลง โดยมีผู้ชี้แนะหรือกระตุ้น
๓ หรือ ดี	ปฏิบัติตามข้อตกลงได้ด้วยตนเอง

พัฒนาการด้านสติปัญญา : เขียนชื่อตนเองตามแบบ

ระดับคุณภาพ	คำอธิบายคุณภาพ
๑หรือ ควรส่งเสริม	เขียนชื่อตนเองไม่ได้ หรือเขียนเป็นสัญลักษณ์ที่ไม่เป็นตัวอักษร
๒ หรือ พอใช้	เขียนชื่อตนเองได้ มีอักษรบางตัวกลับหัว กลับด้านหรือสลับที่
๓ หรือ ดี	เขียนชื่อเองได้ ตัวอักษรไม่กลับหัว ไม่กลับด้านไม่สลับที่

๒.๓.๒ การสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช... กำหนดเวลาเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยต่อปีการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน สถานศึกษาจึงควรบริหารจัดการเวลาที่ได้รับนี้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาเด็กอย่างรอบด้านและสมดุล ผู้สอนควรมีเวลาในการพัฒนาเด็กและเติมเต็มศักยภาพของเด็ก เพื่อให้การจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องตรวจสอบพฤติกรรมที่แสดงพัฒนาการของเด็กต่อเนื่องมีการประเมินซ้ำพฤติกรรมนั้นๆ อย่างน้อย ๑ ครั้งต่อภาคเรียน เพื่อยืนยันความเชื่อมั่นของผลการประเมินพฤติกรรมนั้นๆ และนำผลไปเป็นข้อมูลในการสรุปการประเมินสภาพที่พึงประสงค์ของเด็กในแต่ละสภาพที่พึงประสงค์ นำไปสรุปการประเมินตัวบ่งชี้และมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามลำดับ

อนึ่ง การสรุประดับคุณภาพของการประเมินพัฒนาการเด็ก วิธีการทางสถิติที่เหมาะสมและสะดวกไม่ยุ่งยากสำหรับผู้สอน คือการใช้ฐานนิยม (Mode) ในบางครั้งพฤติกรรม หรือสภาพที่พึงประสงค์หรือตัวบ่งชี้มีมากกว่า ๑ ฐานนิยม ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา กล่าวคือ เมื่อมีระดับคุณภาพซ้ำมากกว่า ๑ ระดับ สถานศึกษาอาจตัดสินใจสรุปผลการประเมินพัฒนาการบนพื้นฐาน หลักพัฒนาการและการเตรียมความพร้อม หากเป็นภาคเรียนที่ ๑ สถานศึกษาควรเลือกตัดสินใจใช้ฐานนิยมที่มีระดับคุณภาพต่ำกว่าเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาเด็กให้พร้อมมากขึ้น หากเป็นภาคเรียนที่ ๒ สถานศึกษาควรเลือกตัดสินใจใช้ฐานนิยมที่มีระดับคุณภาพสูงกว่าเพื่อตัดสินและการส่งต่อเด็กในระดับชั้นที่สูงขึ้น

๒.๓.๓ การเลื่อนชั้นอนุบาลและเกณฑ์การจบการศึกษาระดับปฐมวัย

เมื่อสิ้นปีการศึกษา เด็กจะได้รับการเลื่อนชั้นโดยเด็กต้องได้รับการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งต่อยอดการพัฒนาให้กับเด็กในระดับสูงขึ้นต่อไป และเนื่องจากการศึกษาระดับอนุบาลเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่เน้นเป็นการศึกษาภาคบังคับ จึงไม่มีการกำหนดเกณฑ์การจบชั้นอนุบาล การเทียบโอนการเรียน และเกณฑ์การเรียนซ้ำชั้น และหากเด็กมีแนวโน้มว่าจะมีปัญหาต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น สถานศึกษาอาจตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาปัญหา และประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือ เช่น เจ้าหน้าที่สาธารณสุขส่งเสริมตำบล นักจิตวิทยา ฯลฯ เข้าร่วมดำเนินงาน แก้ปัญหาได้

อย่างไรก็ตาม ทักษะที่นำไปสู่ความพร้อมในการเรียนรู้ที่สามารถใช้เป็นรอยเชื่อมต่อระหว่างชั้นอนุบาลกับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่ควรพิจารณามีทักษะดังนี้

๑. ทักษะการช่วยเหลือตนเอง ได้แก่ ใช้ห้องน้ำ ห้องส้วมได้ด้วยตนเอง แต่งกายได้เอง เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จและช่วยทำความสะอาด รู้จักร้องขอให้ช่วยเมื่อจำเป็น

๒. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ได้แก่ วิ่งได้อย่างราบรื่น วิ่งก้าวกระโดดได้ กระดกด้วยสองขาพ้นจากพื้น ถีบจักรยาน ขว้าง กระดอนลูกบอลได้

๓. ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก ได้แก่ ใช้มือหยิบจับอุปกรณ์วาดภาพและเขียน วาดภาพคนมีแขน ขา และส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตัดตามรอยเส้นและรูปต่างๆ เขียนตามแบบอย่างได้

๔. ทักษะภาษาการรู้หนังสือ ได้แก่ พูดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ฟังและปฏิบัติตามคำชี้แจงง่ายๆ ฟังเรื่องราวและคำคล้องจองต่างๆ อย่างสนใจ เข้าร่วมฟังสนทนาอภิปรายในเรื่องต่างๆ รู้จักผลัดกันพูดโต้ตอบ เล่าเรื่องและทบทวนเรื่องราวหรือประสบการณ์ต่างๆ ตามลำดับเหตุการณ์เล่าเรื่องจากหนังสือภาพอย่างเป็นเหตุเป็นผล อ่านหรือจดจำคำบางคำที่มีความหมายต่อตนเอง เขียนชื่อตนเองได้ เขียนคำที่มีความหมายต่อตนเอง

๕. ทักษะการคิด ได้แก่ แลกเปลี่ยนความคิดและให้เหตุผลได้ จดจำภาพและวัสดุที่เหมือนและต่างกันได้ ใช้คำใหม่ๆ ในการแสดงความคิด ความรู้สึก ถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังเปรียบเทียบจำนวนของวัตถุ ๒ กลุ่ม โดยใช้คำ “มากกว่า” “น้อยกว่า” “เท่ากัน” อธิบายเหตุการณ์/เวลา ตามลำดับอย่างถูกต้อง รู้จักเชื่อมโยงเวลากับกิจวัตรประจำวัน

๖. ทักษะทางสังคมและอารมณ์ ได้แก่ ปรับตัวตามสภาพการณ์ ใช้คำพูดเพื่อแก้ไขข้อขัดแย้งนั้งได้นาน ๕-๑๐ นาที เพื่อฟังเรื่องราวหรือทำกิจกรรม ทำงานจนสำเร็จ ร่วมมือกับคนอื่นและรู้จักผลัดกันเล่น ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ เมื่อกังวลหรือตื่นเต้น หยุดเล่นและทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการให้ทำได้ ภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง

๓. การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการเป็นการสื่อสารให้พ่อแม่ ผู้ปกครองได้รับทราบความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสถานศึกษาต้องสรุปผลการประเมินพัฒนาการ และจัดทำเอกสารรายงานให้ผู้ปกครองทราบเป็นระยะๆ หรืออย่างน้อยภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการสามารถรายงานเป็นระดับคุณภาพที่แตกต่างไปตามพฤติกรรมที่แสดงออกถึงพัฒนาการแต่ละด้าน ที่สะท้อนมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

๓.๑ จุดมุ่งหมายการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

- ๑) เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้อง พ่อ แม่ และผู้ปกครองใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม และพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก
- ๒) เพื่อให้ผู้สอนใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
- ๓) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดใช้ประกอบในการกำหนดนโยบายวางแผนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

๓.๒ ข้อมูลในการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

๓.๒.๑ ข้อมูลระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย เวลาเรียนแบบบันทึกการประเมินพัฒนาการตามหน่วยการจัดประสบการณ์ สมุดบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น และสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน และสารนิทัศน์ที่สะท้อนการเรียนรู้ของเด็ก เป็นข้อมูลสำหรับรายงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้ปกครอง ได้รับทราบความก้าวหน้า ความสำเร็จในการเรียนรู้ของเด็กเพื่อนำไปในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการพัฒนาเด็ก

๓.๒.๒ ข้อมูลระดับสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อตามหลักสูตร เพื่อใช้เป็นข้อมูลและสารสนเทศในการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนและคุณภาพของเด็ก ให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และแจ้งให้ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบข้อมูล โดยผู้มีหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็กให้เกิดพัฒนาการอย่างถูกต้อง เหมาะสม รวมทั้งนำไปจัดทำเอกสารหลักฐานแสดงพัฒนาการของผู้เรียน

๓.๒.๓ ข้อมูลระดับเขตพื้นที่การศึกษา ได้แก่ ผลการประเมินมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ทั้ง ๑๒ ข้อ ตามหลักสูตรเป็นรายสถานศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลที่ศึกษานิเทศก์/ผู้เกี่ยวข้องใช้วางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพเด็กและมาตรฐานการศึกษา

๓.๓ ลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการ สถานศึกษาสามารถเลือกลักษณะข้อมูลสำหรับการรายงานได้หลายรูปแบบให้เหมาะสมกับวิธีการรายงานและสอดคล้องกับการให้ระดับผลการประเมินพัฒนาการโดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของการรายงานและการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของผู้รายงานแต่ละฝ่ายลักษณะข้อมูลมีรูปแบบ ดังนี้

๓.๓.๑ รายงานเป็นตัวเลข หรือคำที่เป็นตัวแทนระดับคุณภาพพัฒนาการของเด็กที่เกิดจากการประมวลผล สรุปตัดสินข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก ได้แก่

- ระดับผลการประเมินพัฒนาการมี ๓ ระดับ คือ ๓ ๒ ๑
- ผลการประเมินคุณภาพ “ดี” “พอใช้” และ “ควรส่งเสริม”

๓.๓.๒ รายงานโดยใช้สถิติ เป็นรายงานจากข้อมูลที่เป็นตัวเลข หรือข้อความให้เป็นภาพแผนภูมิหรือเส้นพัฒนาการ ซึ่งจะแสดงให้เห็นพัฒนาการความก้าวหน้าของเด็กว่าดีขึ้น หรือควรได้รับการพัฒนาอย่างไร เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป

๓.๓.๓ รายงานเป็นข้อความ เป็นการบรรยายพฤติกรรมหรือคุณภาพที่ผู้สอนสังเกตพบ เพื่อรายงานให้ทราบว่าผู้เกี่ยวข้อง พ่อ แม่ และผู้ปกครองทราบว่าเด็กมีความสามารถ มีพฤติกรรมตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรอย่างไร เช่น

- เด็กรับลูกบอลที่กระดอนจากพื้นด้วยมือทั้ง ๒ ข้างได้โดยไม่ใช้ลำตัวช่วยและลูกบอลไม่ตกพื้น
- เด็กแสดงสีหน้า ท่าทางสนใจ และมีความสุขขณะทำงานทุกช่วงกิจกรรม
- เด็กเล่นและทำงานคนเดียวเป็นส่วนใหญ่
- เด็กจับหนังสือไม่กลับหัว เปิด และทำท่าทางอ่านหนังสือและเล่าเรื่องได้

๓.๔ เป้าหมายของการรายงาน

การดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย บุคลากรหลายฝ่ายร่วมมือประสานงานกันพัฒนาเด็กทางตรงและทางอ้อม ให้มีพัฒนาการ ทักษะ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยผู้มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องควรได้รับการรายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินงานดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย	การใช้ข้อมูล
ผู้สอน	-วางแผนและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเด็ก -ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการจัดการเรียนรู้
ผู้บริหารสถานศึกษา	-ส่งเสริมพัฒนาการะบวนการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยของสถานศึกษา
พ่อ แม่ และผู้ปกครอง	-รับทราบผลการประเมินพัฒนาการของเด็ก -ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก รวมทั้งการดูแลสุขภาพอนามัยร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และพฤติกรรมต่างๆของเด็ก
คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	-พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา/หน่วยงานต้น สังกัด	-ยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลและให้ความช่วยเหลือการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัด

๓.๕ วิธีการรายงานผลการประเมินพัฒนาการ

การรายงานผลการประเมินพัฒนาการให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ สามารถดำเนินการ ได้ดังนี้

๓.๕.๑ การรายงานผลการประเมินพัฒนาการในเอกสารหลักฐานการศึกษา ข้อมูลจากแบบรายงาน สามารถใช้อ้างอิง ตรวจสอบ และรับรองผลพัฒนาการของเด็ก เช่น

- แบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้น
- แฟ้มสะสมงานของเด็กรายบุคคล
- สมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
- สมุดบันทึกสุขภาพเด็ก

ฯลฯ

๓.๕.๒ การรายงานคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ สามารถรายงานได้หลายวิธี เช่น

- รายงานคุณภาพการศึกษาปฐมวัยประจำปี
- วารสาร/จุลสารของสถานศึกษา
- จัดหมายส่วนตัว
- การให้คำปรึกษา
- การให้พบครูที่ปรึกษาหรือการประชุมเครือข่ายผู้ปกครอง
- การให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตผ่านเว็บไซต์ของสถานศึกษา

ภารกิจของผู้สอนในการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพนั้น เกิดขึ้นในห้องเรียน และระหว่างการจัดกิจกรรมประจำวันและกิจวัตรประจำวัน ผู้สอนต้องไม่แยกการประเมินพัฒนาการออกจากการจัดประสบการณ์ตามตารางประจำวัน ควรมีลักษณะการประเมินพัฒนาการในชั้นเรียน (Classroom Assessment) ซึ่งหมายถึง กระบวนการและการสังเกต การบันทึกและรวบรวมข้อมูลจากการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน/กิจกรรมประจำวันตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ผู้สอนควรจัดทำข้อมูลหลักฐานหรือเอกสารอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นร่องรอยของการเจริญเติบโตพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย แล้วนำมาวิเคราะห์ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการประเมินพัฒนาการว่าเด็กรู้อะไร สามารถทำอะไรได้ และจะทำต่อไปอย่างไร ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งนั้นการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน/กิจกรรมประจำวันและการจัดประสบการณ์เรียนรู้

ดังนั้น ข้อมูลที่เกิดจากการประเมินที่มีคุณภาพเท่านั้น จึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ตรงตามเป้าหมาย ผู้สอนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในหลักการ แนวคิด วิธีดำเนินงานในส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เพื่อสามารถนำไปใช้ในการวางแผนและออกแบบการประเมินพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการประเมินพัฒนาการในชั้นเรียนที่มีความถูกต้อง ยุติธรรม เชื่อถือได้ มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมตามจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สะท้อนผลและสภาพความสำเร็จเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายของการดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัย ทั้งในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อไป

๑. ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การประเมินพัฒนาการเด็กของผู้สอนระดับปฐมวัยจะมีขั้นตอนสำคัญๆคล้ายคลึงกับการประเมินการศึกษาทั่วไป ขั้นตอนต่างๆอาจปรับลด หรือเพิ่มได้ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสอดคล้องกับการจัดประสบการณ์ หรืออาจสลับลำดับก่อนหลังได้บ้าง ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยสรุปควรมี ๖ ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ที่สัมพันธ์กับหน่วยการจัดประสบการณ์ต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการประเมินพัฒนาการอย่างเป็นระบบและครอบคลุมทั่วถึง

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดสิ่งที่จะประเมินและวิธีการประเมิน ในขั้นตอนนี้สิ่งที่ผู้สอนต้องทำคือ การกำหนดการประเมินได้แก่ สภาพที่พึงประสงค์ในแต่ละวัยของเด็กที่เกิดจากการจัดประสบการณ์ในแต่ละการจัดประสบการณ์ มากำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการเรียนรู้ จุดประสงค์ย่อยของกิจกรรมตามตารางประจำวัน ๖ กิจกรรมหลัก หรือตามรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่กำหนด ผู้สอนต้องวางแผนและออกแบบวิธีการประเมินให้เหมาะสมกับกิจกรรม บางครั้งอาจใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินผลงาน/ชิ้นงาน การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก เป็นต้น ทั้งนี้วิธีการที่ผู้สอนเลือกใช้ต้องมีความหมายหลากหลาย หรือมากกว่า ๒ วิธีการ

ขั้นตอนที่ ๓ การสร้างเครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนจะต้องกำหนดเกณฑ์การ ประเมินพัฒนาการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่จะประเมินในขั้นตอนที่ ๒ อาจใช้แนวทางการกำหนดเกณฑ์ที่ กล่าวมาแล้ว

ข้างต้นในส่วนที่ ๒ เป็นเกณฑ์การประเมินแยกส่วนของแต่ละพฤติกรรมและเกณฑ์สรุปผลการ ประเมิน พร้อมกับ จัดทำแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมตามสภาพที่พึงประสงค์ของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์นั้นๆ

ขั้นตอนที่ ๔ การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนออกแบบ/วางแผนและทำการสังเกต พฤติกรรมของเด็กเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม การพูดคุยหรือการสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงาน/ชิ้นงานของเด็ก อย่างเป็นระบบ เพื่อรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กให้ทั่วถึงครบทุกคน สอดคล้องและตรงประเด็นการประเมินที่ วางแผนไว้ในขั้นตอนที่ ๔ บันทึกลงในเครื่องมือที่ผู้สอนพัฒนาหรือจัดเตรียมไว้

การบันทึกผลการประเมินพัฒนาการตามสภาพที่พึงประสงค์ของแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์นั้น ผู้สอนเป็นผู้ประเมินเด็กเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม อาจให้ระดับคุณภาพ ๓ หรือ ๒ หรือ ๑ หรือให้คำสำคัญ ที่เป็นคุณภาพ เช่น ดี พอใช้ ควรส่งเสริม ก็ได้ ทั้งนี้ควรเป็นระบบเดียวกันเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปล ผลการประเมินพัฒนาการเด็ก ในระยะต้นควรเป็นการประเมินเพื่อความก้าวหน้าไม่ควรเป็นการประเมินเพื่อตัดสิน พัฒนาการเด็ก หากผลการประเมินพบว่า เด็กอยู่ในระดับ ๑ พฤติกรรมหนึ่งพฤติกรรมใดผู้สอนต้องทำความเข้าใจว่า เด็กคนนั้นมีพัฒนาการเร็วหรือช้า ผู้สอนจะต้องจัดประสบการณ์ส่งเสริมในหน่วยการจัดประสบการณ์ต่อไปอย่างไร ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการในแต่ละหน่วยการจัดประสบการณ์ของผู้สอน จึงเป็น การสะสมหรือรวบรวมข้อมูลผลการประเมินพัฒนาการของเด็กรายบุคคล หรือรายกลุ่มนั่นเอง เมื่อผู้สอนจัดประสบการณ์ ครบทุกหน่วยการจัดประสบการณ์ตามที่วิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีของแต่ละภาคเรียน

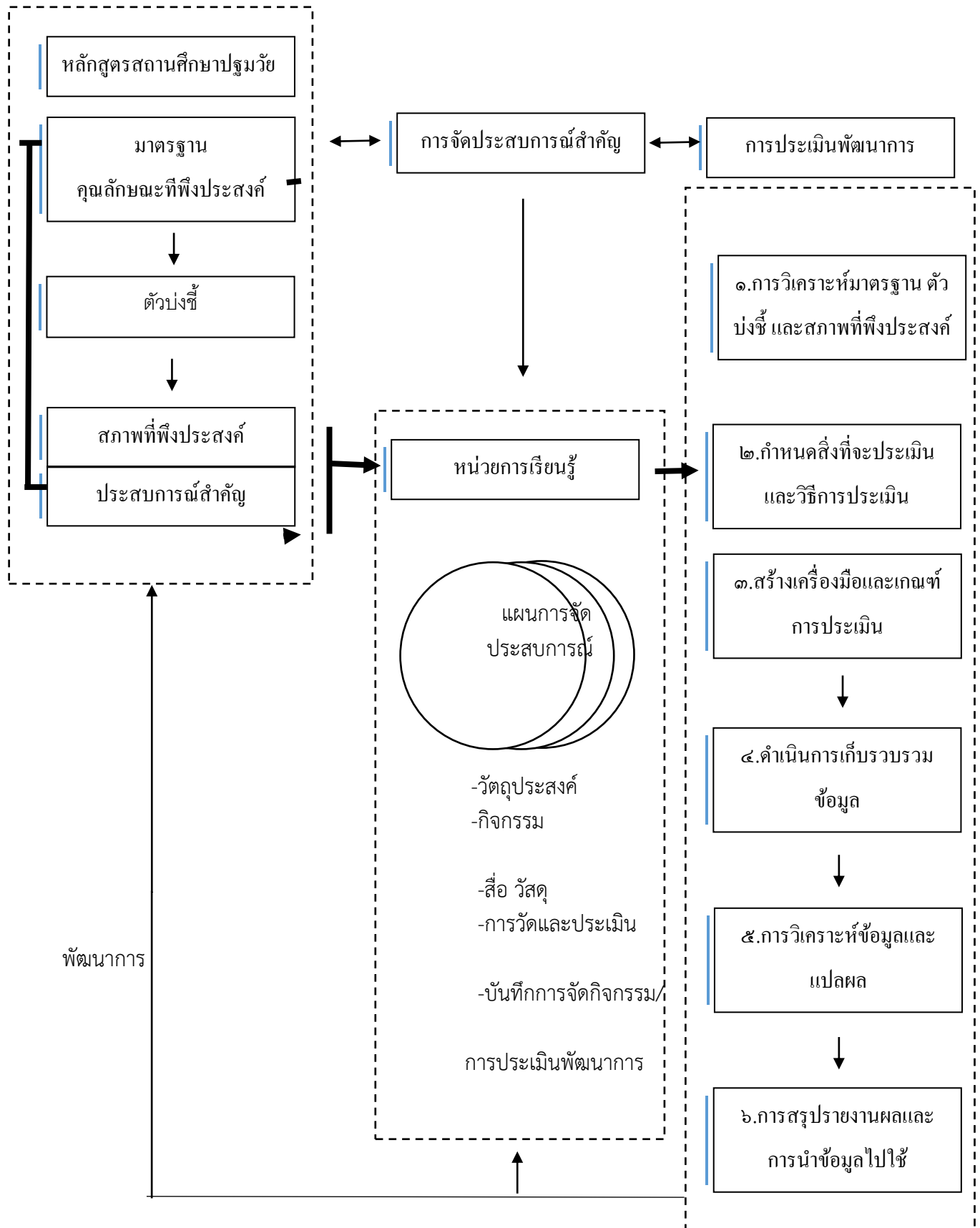
ขั้นตอนที่ ๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนที่เป็นผู้ประเมิน ควรดำเนินการ ดังนี้

๑) การวิเคราะห์และแปลผลการประเมินพัฒนาการเมื่อสิ้นสุดหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนจะ บันทึกผลการประเมินพัฒนาการของเด็กลงในแบบบันทึกผลการสังเกตพฤติกรรมตามสภาพที่พึงประสงค์ของหน่วย การจัดประสบการณ์หน่วยที่ ๑ จนถึงหน่วยสุดท้ายของภาคเรียน

๒) การวิเคราะห์และแปลผลการประเมินประจำภาคเรียนหรือภาคเรียนที่ ๒ เมื่อสิ้นปีการศึกษา ผู้สอนจะนำผลการประเมินพัฒนาการสะสมที่รวบรวมได้จากทุกหน่วยการเรียนรู้สรุปลงในสมุดบันทึกผลประเมิน พัฒนาการประจำชั้น และสรุปผลพัฒนาการรายด้านทั้งชั้นเรียน

ขั้นตอนที่ ๖ การสรุปรายงานผลและการนำข้อมูลไปใช้ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนซึ่งเป็นครูประจำชั้นจะสรุปผล เพื่อตัดสินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นรายตัวบ่งชี้รายมาตรฐานและพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน เพื่อนำเสนอผู้บริหาร สถานศึกษาอนุมัติการตัดสิน และแจ้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมกับครูประจำชั้นจะจัดทำรายงานผล การประเมินประจำตัวนักเรียน นำข้อมูลไปใช้สรุปผลการประเมินคุณภาพเด็ก ของระบบประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาเมื่อสิ้นภาคเรียนที่ ๒ หรือเมื่อสิ้นปีการศึกษา

แผนภาพ ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย

รายละเอียดการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวิเคราะห์มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยนำข้อมูลจากการวิเคราะห์การเรียนรู้รายปีในหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยมาตรวจสอบความถี่ของตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ว่าเกิดขึ้นกับเด็กตามหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ใดบ้าง

ขั้นตอนที่ ๑.๑ การวิเคราะห์สาระการเรียนรู้รายปีของโรงเรียน

ขั้นตอนที่ ๑.๒ ตรวจสอบความถี่เพื่อตรวจสอบจำนวนครั้งของตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ว่าวางแผนให้เกิดพัฒนาการในหน่วยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ใดบ้างจากหลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ ๒ กำหนดสิ่งที่ประเมินและวิธีการประเมิน โดยกำหนดสภาพที่พึงประสงค์ที่วิเคราะห์ไว้ในขั้นตอนที่ ๑.๒ มากำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ใน ๖ กิจกรรมหลัก

๒.๑ การเขียนหรือกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ของหน่วยการจัดประสบการณ์

๒.๒ การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ ๓ การสร้างเครื่องมือและเกณฑ์การประเมิน ผู้สอนจะต้องกำหนดเกณฑ์การประเมินพัฒนาการเด็กให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่จะประเมินตามแผนการจัดกิจกรรม พร้อมทำเกณฑ์การประเมินและสรุปผลการประเมิน พร้อมจัดทำแบบบันทึกผลหลังสอนประจำหน่วยการจัดประสบการณ์

ขั้นตอนที่ ๔ การดำเนินการเป็นการรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนนี้ ผู้สอนที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรมของเด็กรายบุคคล รายกลุ่ม การพูดคุยหรือสัมภาษณ์เด็ก หรือการประเมินผลงานชิ้นงานของเด็กอย่างเป็นระบบ ไปพร้อมกับกิจกรรมให้เด็ก เพื่อรวบรวมข้อมูลพัฒนาการของเด็กทุกคน และบันทึกลงแบบบันทึกผลหลังสอนประจำหน่วยการจัดประสบการณ์ ที่จัดเตรียมไว้

ขั้นตอนที่ ๕ การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลเมื่อสิ้นสุดหน่วยการจัดประสบการณ์ ผู้สอนจะตรวจสอบความครบถ้วน สมบูรณ์ของผลการประเมินในแบบบันทึกผลการประเมินพัฒนาการของเด็กหลังการจัดประสบการณ์ลงในแบบบันทึกผลหลังการจัดประสบการณ์ประจำหน่วยการจัดประสบการณ์ และเก็บสะสมเพื่อนำได้สรุปผลในการตัดสินใจพัฒนาการเด็กในภาพรวมเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยผู้สอนจะนำผลการประเมินพัฒนาการสะสมที่รวบรวมไว้ทุกหน่วยการเรียนรู้ มาสรุปลงในสมุดบันทึกผลการประเมินพัฒนาการประจำชั้นและสรุปผลพัฒนาการรายด้านทั้งชั้นเรียน ทั้งนี้การสรุปผลการประเมินพัฒนาการ ผู้สอนควรใช้ ฐานนิยม (Mode) จึงเหมาะสมและสอดคล้องกับการประเมินมากที่สุด ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

ขั้นตอนที่ ๖ การสรุปรายงานผลและการนำข้อมูลไปใช้ ครูประจำชั้นจะสรุปผลเพื่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยเป็นรายตัวบ่งชี้ รายมาตรฐานและพัฒนาการทั้ง ๔ ด้าน และรายงานต่อผู้บริหารสถานศึกษาอนุมัติผลการตัดสินใจและแจ้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมกับครูประจำชั้นจะจัดทำรายงานผลการประเมินพัฒนาการของเด็กรายบุคคล รายภาค และรายปีต่อผู้ปกครองในสมุดรายงานประจำตัวเด็กนักเรียน

การบริหารจัดการหลักสูตร

การนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพตามจุดหมายของ หลักสูตร ผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรในระบบสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้สอน พ่อแม่ หรือผู้ปกครอง และชุมชน มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของเด็ก

๑. บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในระบบสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาท ดังนี้

- ๑.๑ ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและมีวิสัยทัศน์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย
- ๑.๒ คัดเลือกบุคลากรที่ทำงานกับเด็ก เช่น ผู้สอน พี่เลี้ยง อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงคุณสมบัติหลักของบุคลากร ดังนี้
 - ๑.๒.๑ มีวุฒิทางการศึกษาด้านการอนุบาลศึกษา การศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - ๑.๒.๒ มีความรักเด็ก จิตใจดี มีอารมณ์ขันและใจเย็น ให้ ความเป็นกันเองกับเด็กอย่างเสมอภาค
 - ๑.๒.๓ มีบุคลิกของความเป็นผู้สอน เข้าใจและยอมรับธรรมชาติของเด็กตามวัย
 - ๑.๒.๔ พุดจาสุภาพเรียบร้อย ชัดเจนเป็นแบบอย่างได้
 - ๑.๒.๕ ความเป็นระเบียบ สะอาด และรู้จักประหยัด
 - ๑.๒.๖ มีความอดทน ขยัน ซื่อสัตย์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และ การปฏิบัติต่อเด็ก
 - ๑.๒.๗ มีอารมณ์ร่วมกับเด็ก รู้จักรับฟัง พิจารณาเรื่องราวปัญหาต่างๆ ของเด็กและตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆอย่างมีเหตุผลด้วยความ เป็นธรรม
 - ๑.๒.๘ มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตสมบูรณ์
- ๑.๓ ส่งเสริมการจัดบริการทางการศึกษาให้เด็กได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และเสมอภาค และปฏิบัติการรับเด็กตามเกณฑ์ที่กำหนด
 - ๑.๔ ส่งเสริมให้ผู้สอนและผู้ปฏิบัติงานกับเด็กพัฒนาตนเองมีความรู้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
 - ๑.๕ เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยร่วมให้ความเห็นชอบ กำหนดวิสัยทัศน์ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กทุกช่วงอายุ
 - ๑.๖ สร้างความร่วมมือและประสานกับบุคลากรทุกฝ่ายในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
 - ๑.๗ จัดให้มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตัวเด็ก งานวิชาการหลักสูตร อย่างเป็นระบบและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
 - ๑.๘ สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมตลอดจนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้
 - ๑.๙ นิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตร โดยจัดให้มีระบบนิเทศภายในอย่างมีระบบ
 - ๑.๑๐ กำกับติดตามให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก
 - ๑.๑๑ กำกับ ติดตาม ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อนำผลจากการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาสาระของหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก บริบทสังคมและให้มีความทันสมัย

๒. บทบาทผู้สอนปฐมวัย

การพัฒนาคุณภาพเด็กโดยถือว่าเด็กมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้เด็กสามารถพัฒนาตนตามธรรมชาติ สอดคล้องกับพัฒนาการและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนจึงควรมีบทบาท / หน้าที่ ดังนี้

๒.๑ บทบาทในฐานะผู้เสริมสร้างการเรียนรู้

๒.๑.๑ จัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กที่เด็กกำหนดขึ้นด้วยตัวเด็กเองและผู้สอนกับเด็กร่วมกันกำหนด โดยเสริมสร้างพัฒนาการเด็กให้ครอบคลุมทุกด้าน

๒.๑.๒ ส่งเสริมให้เด็กใช้ข้อมูลแวดล้อม ศักยภาพของตัวเด็ก และหลักทางวิชาการในการผลิตกระทำ หรือหาคำตอบในสิ่งที่เด็กเรียนรู้อย่างมีเหตุผล

๒.๑.๓ กระตุ้นให้เด็กร่วมคิด แก้ปัญหา ค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองด้วยวิธีการศึกษาที่นำไปสู่การใฝ่รู้ และพัฒนาตนเอง

๒.๑.๔ จัดสภาพแวดล้อมและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้เด็กทำกิจกรรมได้เต็มศักยภาพและความแตกต่างของเด็กแต่ละบุคคล

๒.๑.๕ สอดแทรกการอบรมด้านจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมต่างๆอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๖ ใช้กิจกรรมการเล่นเป็นสื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๗ ใช้ปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและเด็กในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

๒.๑.๘ จัดการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริงและนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพเด็กเต็มศักยภาพ

๒.๒ บทบาทในฐานะผู้ดูแลเด็ก

๒.๒.๑ สังเกตและส่งเสริมพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒.๒.๒ ฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน

๒.๒.๓ ฝึกให้เด็กมีความเชื่อมั่น มีความภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก

๒.๒.๔ ฝึกการเรียนรู้หน้าที่ ความมีวินัย และการมีนิสัยที่ดี

๒.๒.๕ จำแนกพฤติกรรมเด็กและสร้างเสริมลักษณะนิสัยและแก้ปัญหาเฉพาะบุคคล

๒.๒.๖ ประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์

๒.๓ บทบาทในฐานะนักพัฒนาเทคโนโลยีการสอน

๒.๓.๑ นำนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการสอนมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพบริบท สังคม ชุมชน และท้องถิ่น

๒.๓.๒ ใช้เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

๒.๓.๓ จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร / กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้

๒.๓.๔ พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีคุณลักษณะของผู้ใฝ่รู้มีวิสัยทัศน์และทันสมัยทันเหตุการณ์ในยุคของข้อมูลข่าวสาร

๒.๔ บทบาทในฐานะผู้บริหารหลักสูตร

๒.๔.๑ ทำหน้าที่วางแผนกำหนดหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้

๒.๔.๒ จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ให้เด็กมีอิสระในการเรียนรู้ทั้งกายและใจ เปิดโอกาสให้เด็กเล่น/ทำงาน และเรียนรู้ทั้งรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๒.๔.๓ ประเมินผลการใช้หลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น

๓. บทบาทของพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่จัดให้แก่เด็กที่ผู้สอนและพ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อความเข้าใจตรงกันและพร้อมร่วมมือกันในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก ดังนั้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

๓.๑ มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาและให้ความเห็นชอบ กำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก

๓.๒ ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ

๓.๓ เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

๓.๔ สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น

๓.๕ อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

๓.๖ ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอน ผู้เกี่ยวข้อง

๓.๗ เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมี คุณธรรมนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้

๓.๘ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

๔. บทบาทของชุมชน

การปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้ชุมชนมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้มีการประสานความร่วมมือเพื่อ ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ดังนั้นชุมชนจึงมีบทบาทในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

๔.๑ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ในบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคม / ชมรมผู้ปกครอง

๔.๒ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษา

๔.๓ เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ ให้เด็กได้เรียนรู้และมีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง

๔.๔ ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

๔.๕ ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

๔.๖ ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

๔.๗ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ทำหน้าที่เสนอแนะในการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย (เด็กอายุ ๓ – ๖ ปี)

สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ

การจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะสามารถนำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไปปรับใช้ได้ ทั้งในส่วน ของโครงสร้างหลักสูตร สารการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ และการประเมินพัฒนาการให้เหมาะสมกับสภาพ บริบท ความต้องการ และศักยภาพของเด็กแต่ละประเภทเพื่อพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดโดยดำเนินการดังนี้

๑. เป้าหมายคุณภาพเด็ก หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และสาระ การเรียนรู้ เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องใช้ในการพัฒนาเด็ก สถานศึกษาหรือผู้จัดการ ศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ สามารถเลือกหรือปรับใช้ ตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาเด็ก เพื่อ นำไปทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแต่ละรายซึ่งคุณภาพพัฒนาการของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา

๒. การประเมินพัฒนาการ จะต้องคำนึงถึงปัจจัยความแตกต่างของเด็ก อาทิ เด็กที่พิการอาจต้องมีการปรับ การประเมินพัฒนาการที่เอื้อต่อสภาพเด็ก ทั้งวิธีการเครื่องมือที่ใช้ หรือกลุ่มเด็กที่มีจุดเน้นเฉพาะด้าน

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑

การเชื่อมต่อของการศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคลากรทุกฝ่าย จะต้องให้ความสนใจต่อการช่วยลดช่องว่างของความไม่เข้าใจในการจัดการศึกษาทั้งสองระดับ ซึ่งจะส่งผลต่อการ จัดการเรียนการสอน ตัวเด็ก ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาอื่นๆทั้งระบบ การเชื่อมต่อของ การศึกษาระดับปฐมวัยกับระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ จะประสบผลสำเร็จได้ต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. ผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่มีบทบาทเป็นผู้นำในการเชื่อมต่อโดยเฉพาะระหว่างหลักสูตร การศึกษาปฐมวัยในช่วงอายุ ๓ – ๖ ปี กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยต้อง ศึกษาหลักสูตรทั้งสองระดับ เพื่อทำความเข้าใจ จัดระบบการบริหารงานด้านวิชาการที่จะเอื้อต่อการเชื่อมโยง การศึกษาโดยการจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมต่อการศึกษา ดังตัวอย่างกิจกรรมต่อไปนี้

๑.๑ จัดประชุมครูระดับปฐมวัยและครูระดับประถมศึกษาร่วมกันสร้างรอยเชื่อมต่อของหลักสูตรทั้งสอง ระดับให้เป็นแนวปฏิบัติของสถานศึกษาเพื่อครูทั้งสองระดับจะได้เตรียมการสอนให้สอดคล้องกับเด็กวัยนี้

๑.๒ จัดหาเอกสารด้านหลักสูตรและเอกสารทางวิชาการของทั้งสองระดับมาไว้ให้ครูและบุคลากรอื่นๆ ได้ศึกษาทำความเข้าใจ อย่างสะดวกและเพียงพอ

๑.๓ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับมีโอกาสแลกเปลี่ยนเผยแพร่ความรู้ใหม่ๆ ที่ได้รับการอบรม ดูงาน ซึ่งไม่ควรจัดให้เฉพาะครูในระดับเดียวกันเท่านั้น

๑.๔ จัดเอกสารเผยแพร่ตลอดจนกิจกรรมสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๑.๕ จัดให้มีการพบปะ หรือการทำกิจกรรมร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ในระหว่างที่เด็กอยู่ในระดับปฐมวัย เพื่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง จะได้สร้างความเข้าใจและสนับสนุนการเรียน การสอนของ บุตรหลานตนได้อย่างถูกต้อง

๑.๖ จัดกิจกรรมให้ครูทั้งสองระดับได้ทำกิจกรรมร่วมกันกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและเด็กในบางโอกาส

๑.๗ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศพ่อแม่ ผู้ปกครองอย่างน้อย ๒ ครั้ง คือ ก่อนเด็กเข้าเรียนระดับปฐมวัยศึกษา และก่อนเด็กจะเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าใจ การศึกษาทั้งสองระดับและให้ความร่วมมือในการช่วยเด็กให้สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ได้ดี

๒. ครูระดับปฐมวัย

ครูระดับปฐมวัย นอกจากจะต้องศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กของตนแล้ว ควรศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดการเรียนการสอนในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และสร้างความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรอื่นๆ รวมทั้งช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวก่อนเลื่อนขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยครูอาจจัดกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

๒.๑ เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อส่งต่อครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งจะช่วยให้ครูระดับประถมศึกษาสามารถใช้ข้อมูลนั้นช่วยเหลือเด็กในการปรับตัวเข้ากับการเรียนรู้ใหม่ต่อไป

๒.๒ พูดคุยกับเด็กถึงประสบการณ์ที่ดีๆ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เพื่อให้เด็กเกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

๒.๓ จัดให้เด็กได้มีโอกาสทำความรู้จักกับครูตลอดจนสภาพแวดล้อม บรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ทั้งที่อยู่ในสถานศึกษาเดียวกันหรือสถานศึกษาอื่น

๓. ครูระดับประถมศึกษา

ครูระดับประถมศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัยและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ของตนให้ต่อเนื่องกับการพัฒนาเด็กในระดับปฐมวัย ดังตัวอย่าง ต่อไปนี้

๓.๑ จัดกิจกรรมให้เด็ก พ่อแม่ และผู้ปกครอง มีโอกาสได้ทำความรู้จักคุ้นเคยกับครูและห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ก่อนเปิดภาคเรียน

๓.๒ จัดสภาพห้องเรียนให้ใกล้เคียงกับห้องเรียนระดับปฐมวัย โดยจัดให้มีมุมประสบการณ์ภายในห้องเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมได้อย่างอิสระเช่น มุมหนังสือ มุมของเล่น มุมเกมการศึกษา เพื่อช่วยให้เด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้ปรับตัวและเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

๓.๓ จัดกิจกรรมร่วมกันกับเด็กในการสร้างข้อตกลงเกี่ยวกับการปฏิบัติตน

๓.๔ เผยแพร่ข่าวสารด้านการเรียนรู้และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชน

๔. พ่อแม่ ผู้ปกครองและบุคลากรทางการศึกษา

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรทางการศึกษาต้องทำความเข้าใจหลักสูตรของการศึกษาทั้งสองระดับ และเข้าใจว่าถึงแม้เด็กจะอยู่ในระดับประถมศึกษาแล้วแต่เด็กยังต้องการความรักความเอาใจใส่ การดูแลและการปฏิสัมพันธ์ที่ไม่ได้แตกต่างไปจากระดับปฐมวัย และควรให้ความร่วมมือกับครูและสถานศึกษาในการช่วยเตรียมตัวเด็กเพื่อให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วยิ่งขึ้น

การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงาน

การจัดสถานศึกษาปฐมวัยมีหลักการสำคัญในการให้สังคม ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกระจายอำนาจการศึกษาลงไปยังท้องถิ่นโดยตรง โดยเฉพาะสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นผู้จัดการศึกษาในระดับนี้ ดังนั้น เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมจำเป็นต้องมีระบบการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกกลุ่มทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา เห็นความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนการให้ความร่วมมือช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน การวางแผน และดำเนินการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพอย่างแท้จริง

การกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร การศึกษาและระบบการประกันคุณภาพที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาปฐมวัย สร้างความมั่นใจให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้ง หน่วยงานภายในและภายนอกตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ทุกระดับละทุกอาชีพ การกำกับดูแลประเมินผลต้องมีการ รายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบ เพื่อนำข้อมูลจากรายงานผลมาจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป